

Evalueringsrapport

Kodeks for samfundsendagerende
ungdomsorganisationers adgang på
ungdomsuddannelsesinstitutioner

Undervisningsministeriet

Januar 2015

Indhold

1	Indledning	3
1.1	Baggrund og formål med undersøgelsen.....	3
1.2	Hovedresultater	4
1.3	Metode	4
1.3.1	<i>Afgrænsning af problemstilling</i>	4
1.3.2	<i>Dataindsamling</i>	5
2	Analyse.....	7
2.1	Praksis for samarbejde	7
2.1.1	<i>Kontakt og adgang</i>	7
2.1.2	<i>Aktivitet</i>	19
2.1.3	<i>Kodeks</i>	20
2.2	Udfordringer i samarbejdet	22
2.2.1	<i>Værdibaseret udfordring: Ønske om mangfoldig debat</i>	23
2.2.2	<i>Praktiske udfordringer: Koordinering og ressourceprioritering</i>	24
2.2.3	<i>Effektudfordring: Relevans og samfundsengagement</i>	26
2.3	Potentialer	31
2.3.1	<i>Generel opbakning til hensigten med kodeks, men der skal mere til</i> ..	31
2.3.2	<i>Potentiale for øget samarbejde</i>	31
3	Konklusion	34
4	Anbefalinger til fremadrettet proces	36

1 Indledning

Undervisningsministeriet udarbejdede i foråret 2013 sammen med DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, Gymnasieskolernes Rektorforening¹ og Danske Erhvervsskoler - Lederne *"Kodeks for samfundsendagerende ungdomsorganisationers adgang på ungdomsuddannelsesinstitutioner"*. Kodekset opstiller rammer og spilleregler for samfundsendagerende ungdomsorganisationers² adgang og tilstedeværelse på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Undervisningsministeriet har i efteråret 2014 iværksat denne evaluering af kodekset, som Pluss Leadership har udført i november 2014.

Vi takker alle, som har bidraget til vores arbejde, og håber, at resultaterne kan medvirke til en fortsat udvikling af samarbejdet om at øge samfundsendagement og demokratiforståelse blandt unge i Danmark.

1.1 Baggrund og formål med undersøgelsen

Kodekset blev udviklet på baggrund af anbefalinger fra Valgretskommissionen og har til formål at øge samarbejdet mellem samfundsendagerende ungdomsorganisationer (herunder de politiske ungdomsorganisationer) og ungdomsuddannelsesinstitutionerne ud fra den betragtning, at et øget samarbejde vil øge samfundsendagement og demokratiforståelse blandt de unge.

Evalueringen har med afsæt i intentionen bag kodekset til formål at evaluere både anvendelsen af kodekset, men også at undersøge udfordringer og potentialer i samarbejdet generelt, som ikke nødvendigvis knytter sig til anvendelse af kodekset, men som relaterer sig til hensigten med udarbejdelsen af kodekset.

På baggrund af resultaterne af en indledende, eksplorativ forundersøgelse gennemført af MindLab³ tester denne undersøgelse de kvalitative indsigter i form af mulige udfordringer samt forbedringspotentialer og undersøger på nationalt plan både karakteren og omfanget af udfordringer og potentialer i samarbejdet.

¹ Gymnasieskolernes Rektorforening skiftede i november 2014 navn til Danske Gymnasier

² I denne evaluering anvendes begrebet *samfundsendagerende ungdomsorganisationer* med reference til DUF's vedtægter, som beskriver, hvilke organisationer der kan blive medlemmer af DUF, paragraf 3 stk. 1: *"Organisationen skal i sit virke arbejde med idébestemte og/eller samfundsendagerende aktiviteter i overensstemmelse med DUF's formål og have en demokratisk opbygning, hvor medlemmerne selv vælger deres ledelse"*.

³ MindLab er en tværoffentlig udviklingsenhed ejet af en kommune og tre ministerier - herunder Undervisningsministeriet

1.2 Hovedresultater

Evalueringen af "Kodeks for samfundsengagerende ungdomsorganisationers adgang på ungdomsuddannelsesinstitutioner" viser, at der **ikke er store udfordringer med adgang**. 79 % af lederne på uddannelsesinstitutionerne får mindre end én henvendelse om måneden. Det er hyppigst politiske ungdomsorganisationer, som retter henvendelse til ungdomsuddannelsesinstitutionerne, og ungdomsorganisationer afvises relativt sjældent. 51 % af lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne har aldrig afvist en ungdomsorganisation, 38 % afviser et par gange om året, og kun en enkelt uddannelsesinstitution angiver, at de afviser alle.

De eksisterende **udfordringer** knytter sig for det første til et *værdimæssigt ønske om mangfoldig debat* fra lederne på uddannelsesinstitutionerne. For det andet er der *praktiske, ressourcemæssige udfordringer* for både uddannelsesinstitutioner og de politiske ungdomsorganisationer. Endelig er der en tredje udfordring, som knytter sig til spørgsmålet om *effekt af indsatsen*.

De tre udfordringer er gensidigt forbundne: Ressourcemæssige udfordringer, herunder mangel på tid og overblik for begge parter, er en væsentlig begrænsning både i forhold til, hvilke aktiviteter de politiske ungdomsorganisationer laver, i hvor høj grad de kommer samlet, samt hvilke uddannelsessteder de kommer på. Det sidste knytter sig dog ligeledes til sociale og kulturelle barrierer samt til de politiske ungdomsorganisationers strategiske prioriteringer. Undersøgelsen viser her, at størstedelen af de politiske ungdomsorganisationer ikke prioriterer at komme på uddannelsesinstitutioner på EUD-området, og disse får markant færre henvendelser og besøg end de gymnasiale uddannelsesinstitutioner.

Konklusionen er, at der overordnet set er opbakning til hensigten bag kodekset, men at der er behov for en styrket indsats, hvis man skal opnå den ønskede effekt i relation til hensigten med kodeks og målet om at skabe mere samfundsengagement blandt unge.

Der eksisterer således et stort **potentiale** for øget samarbejde, og det **anbefales, at der faciliteres en fælles udviklingsproces** med inddragelse af en bred skare af relevante aktører fra både ungdomsorganisationerne og uddannelsesinstitutionerne med henblik på at udvikle nye samarbejdsformer og værktøjer, som kan testes og videreudvikles i praksis med henblik på at skabe en mere kvalificeret og sammenhængende indsats.

1.3 Metode

1.3.1 Afgrænsning af problemstilling

Kodeks vedrører som udgangspunkt alle ungdomsuddannelsesinstitutioner og alle samfundsengagerende ungdomsorganisationer. Da kodeks er blevet udviklet på baggrund af Valgretskommissionens anbefalinger med det mål at øge unges deltagelse i demokratiet, er kodeks dog særligt målrettet de politiske ungdomsorganisationers adgang til og samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

I evalueringsrapporten anvendes betegnelserne *partipolitiske* og *politiske* ungdomsorganisationer synonymt. I rapportens figurer anvendes betegnelsen partipolitiske ungdomsorganisationer. Dette skyldes et mål om at anvende et præcist og entydigt begreb i spørgeskemaundersøgelsen, og samtidig lade rapportens figurer afspejle det, som der er spurgt ind til i det anvendte spørgeskema. I den øvrige tekst anvendes den overordnede betegnelse *politiske ungdomsorganisationer*.

Politiske ungdomsorganisationer og herunder partipolitiske ungdomsorganisationer er en betegnelse, som dækker over ungdomsorganisationer og -foreninger, der arbejder for at udbrede en bestemt ideologisk overbevisning om, hvordan vi bør indrette vores samfund. Tværpolitiske ungdomsorganisationer som Europæisk Ungdom og Internationalt Forum er dog ikke inkluderet i datagrundlaget for undersøgelsen, som er afgrænset til de otte politiske ungdomsorganisationer, som deler ideologisk grundlag med de otte partier, som sidder i Folketinget.

Evalueringen sætter således specifikt fokus på samarbejdet mellem ungdomsuddannelsesinstitutioner og politiske ungdomsorganisationer, mens data vedrørende samarbejdet med ungdomsorganisationer udelukkende inddrages supplerende.

1.3.2 Dataindsamling

Til belysning af denne problemstilling anvendes en metodisk triangulering, hvor vi kombinerer kvalitative og kvantitative metoder. Datagrundlaget for nærværende analyse er en kvantitativ surveyundersøgelse blandt ledere på alle ungdomsuddannelsesinstitutioner kombineret med en kvalitativ fokusgruppeinterviewundersøgelse blandt politiske ungdomsorganisationer.

Der er foretaget *kvalitative* fokusgruppeinterview med i alt 17 repræsentanter for otte politiske ungdomsorganisationer i tre fokusgrupper i hhv. Aabenraa, Odense og København. De otte politiske ungdomsorganisationer, som deltog i fokusgruppeinterviewene, er Venstres Ungdoms Landsforening (VU), Dansk Folkepartis Ungdom (DFU), Socialistisk Folkepartis Ungdom (SFU), Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU), Socialistisk Ungdomsfront (SUF), Radikal Ungdom af 1994 (RU), Konservativ Ungdoms Landsorganisation (KU) og Liberal Alliances Ungdom (LAU). Valg af politiske ungdomsorganisationer samt geografiske nedslag er foretaget for at sikre bredde i sammensætning af respondenterne.

Den *kvantitative* del af undersøgelsen har været målrettet ledere af de danske ungdomsuddannelsesinstitutioner for herigennem at få et bredt datagrundlag for at kunne vurdere praksis for samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og ungdomsorganisationer.

Spørgeskemaet er sendt ud til ledere på alle ungdomsuddannelsesinstitutioner i Danmark, herunder erhvervsskoler, almene gymnasier, SOSU-skoler, VUC-centre, AMU-centre og landbrugsskoler. I alt er spørgeskemaet sendt ud til 330 ledere. Der har været stor opbakning til undersøgelsen med en svarprocent på 69 % (se tabel 1.1, Bilag 1: Tabelrapport).

Udformning af undersøgelsesdesignet er bl.a. baseret på indsigter fra den indledende, eksplorative undersøgelse foretaget af MindLab. Ligeledes er udarbejdelsen af spørgeskemaet til undersøgelsens survey kvalificeret gennem inddragelse af de centrale interesser i form af DUF, Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler-Lederne, Danske SOSU-skoler, Lederforeningen for VUC og Danske Landbrugsskoler samt efterfølgende pilottestet af udvalgte repræsentanter fra forskellige uddannelsesinstitutionstyper.

I analysen arbejdes med en tredeling for uddannelsesområderne mellem 1) Det erhvervsgymnasiale område (her indgår besvarelser fra ledere på det erhvervsgymnasiale område på erhvervsskolerne), 2) Det alment gymnasiale område og 3) EUD-området (her indgår besvarelser fra ledere af EUD-områderne på erhvervsskolerne samt landbrugs- og SOSU-skolerne). Dette gøres for samlet at danne overblik over forskelle mellem hhv. det erhvervsgymnasiale område, det alment gymnasiale område og EUD-området. Valget af opdeling og samling af uddannelsesområder er foretaget på baggrund af resultaterne fra forundersøgelsen samt på baggrund af de indledende analyser af det samlede datasæt. I dette filter er voksenuddannelserne (VUC- og AMU-centre) taget ud. Dette valg er foretaget, da VUC- og AMU-centrene som voksenuddannelsessteder ikke er repræsentative i den valgte opdeling. Ligeledes anvendes et geografisk filter, hvor besvarelserne fordeles på de fem regioner. Her indgår samtlige besvarelser og alle uddannelsesinstitutionstyper (se tabel 1.2, Filter 1-4, Bilag 1: Tabelrapport).

Samtlige underkategorier er inddraget, når det er fundet relevant. Resultaterne af undersøgelsen fremgår af den samlede tabelrapport for surveyanalysen (Bilag 1: Tabelrapport). Der henvises til Bilag 2 for en detaljeret metodebeskrivelse.

2 Analyse

Analysen er opdelt i tre overordnede temaer:

1. Indledningsvist kortlægges *praksis* for samarbejdet, herunder kontakt, adgang og aktivitet samt kendskab til og anvendelse af kodeks blandt ungdomsuddannelsesinstitutioner og politiske ungdomsorganisationer.
2. Herefter analyseres og diskuteres *udfordringer* i samarbejdet for begge parter.
3. Afslutningsvist identificeres *potentialer* for forbedring af samarbejdet.

Hvert analyseafsnit indledes med et kort opids af afsnittets hovedkonklusioner.

2.1 Praksis for samarbejde

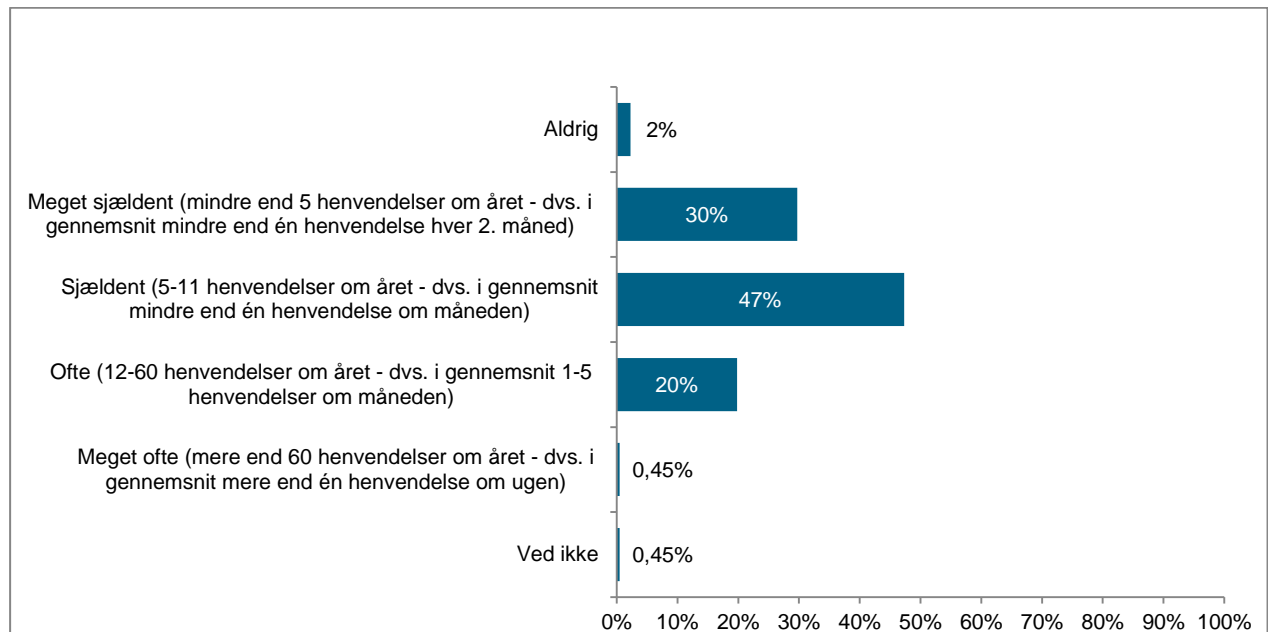
De fleste uddannelsesinstitutioner modtager mindre end én henvendelse om måneden. Det er hyppigst politiske ungdomsorganisationer samt elev- og studenterorganisationer, som retter henvendelse til ungdomsuddannelsesinstitutionerne, og disse afvises relativt sjældent. Der er varians i, hvor, hvordan og hvor ofte ungdomsorganisationerne kommer, men der er ikke overordnet identificeret markante problemer med ungdomsorganisationernes adgang på uddannelsesinstitutionerne.

2.1.1 Kontakt og adgang

2.1.1.1 *De fleste uddannelsesinstitutioner får mindre end én henvendelse om måneden*

Nedenstående figur illustrerer hyppigheden af ungdomsorganisationers henvendelser til lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Figur 2.1: Hvor ofte får I henvendelser?

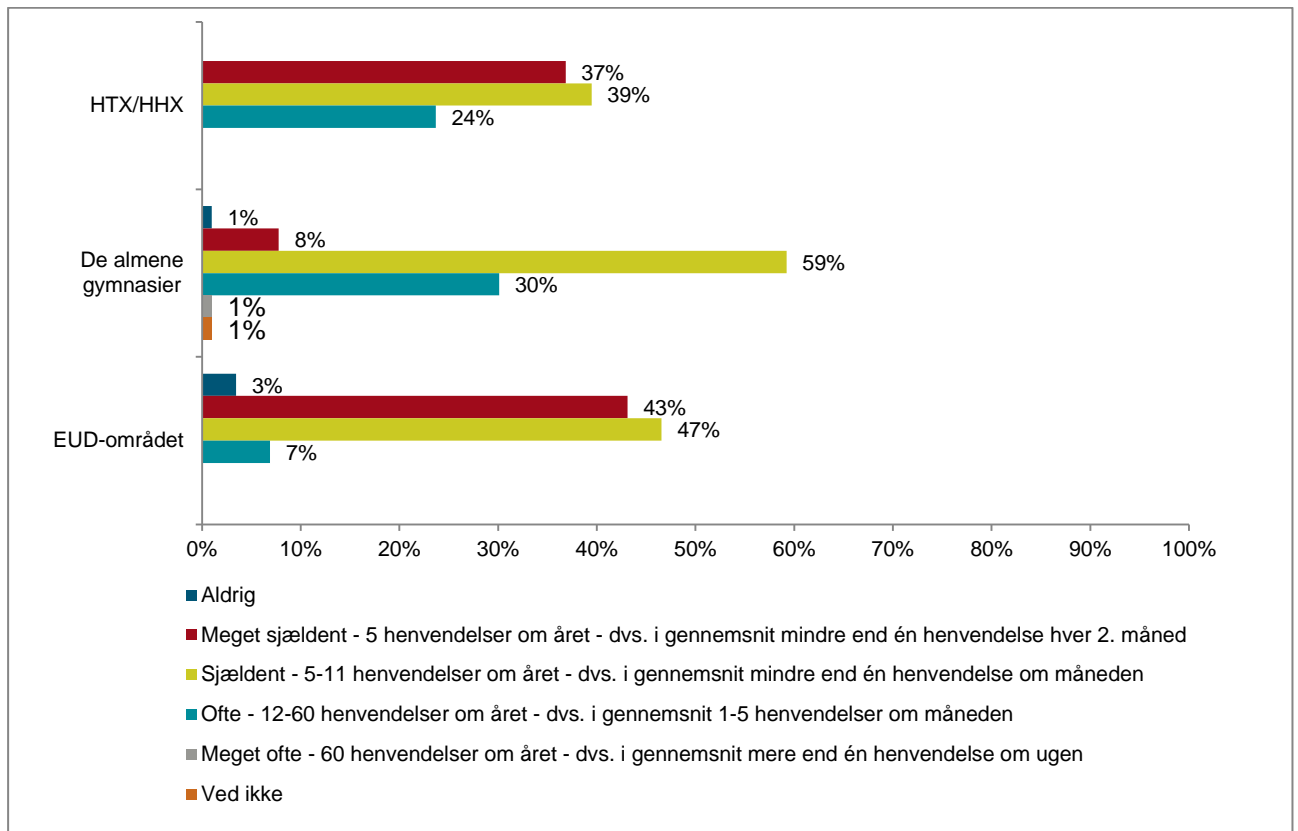
Af ovenstående figur fremgår det, at 79 % af uddannelsesinstitutionerne i gennemsnit får mindre en én henvendelse om måneden. 30 % får i gennemsnit mindre end 5 henvendelser om året, mens 2 % aldrig får henvendelser.

Størstedelen af uddannelsesinstitutionerne får henvendelse under én gang om måneden, og skønt en femtedel af uddannelsesinstitutionerne modtager mellem én og fem henvendelser om måneden – og enkelte er oppe på flere henvendelser om ugen – viser undersøgelsen, at ungdomsuddannelsesinstitutionerne ikke hyppigt modtager henvendelser fra ungdomsorganisationer, som vil besøge institutionen.

2.1.1.2 Gymnasier får flest henvendelser og EUD-området færrest

I nedenstående figur ses henvendelsesfrekvensen fordelt på uddannelsesinstitutionstyper.

Figur 2.2: Hvor ofte får I henvendelser?

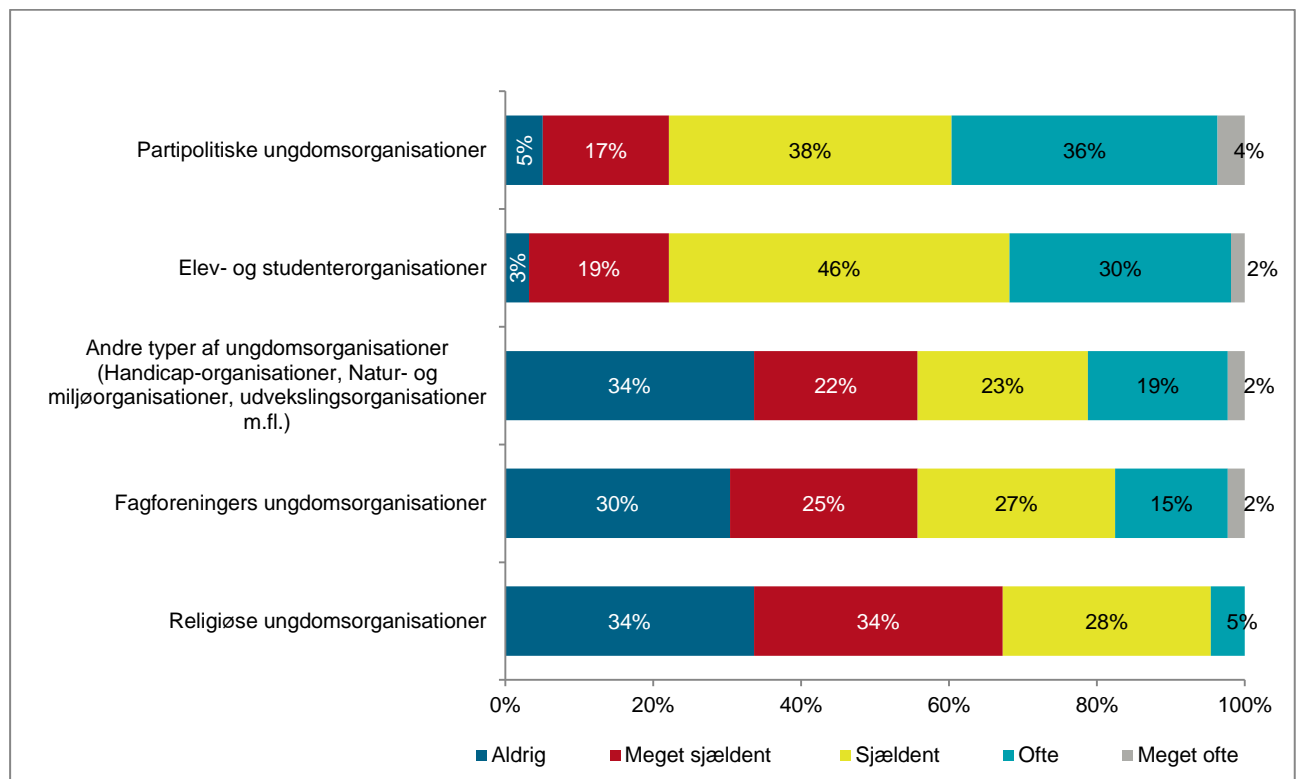

Af figuren fremgår det, at institutionerne på EUD-området generelt modtager markant færre henvendelser end de gymnasiale områder. Kun 7 % af institutionerne på EUD-området får henvendelse fra ungdomsorganisationer ofte – dvs. 1-5 henvendelser om måneden – mod hhv. 24 % og 30 % på de gymnasiale områder. Næsten halvdelen af alle uddannelsesinstitutioner på EUD-området får mindre end fem henvendelser om året, og 3 % modtager aldrig henvendelser.

2.1.1.3 Det er hyppigst politiske ungdomsorganisationer, som henvender sig til uddannelsesinstitutionerne

Sammen med elev- og studenterorganisationer er det de politiske ungdomsorganisationer, som hyppigst retter henvendelse til ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Figur 2.3: Hvor ofte henvender de forskellige typer af ungdomsorganisationer sig?

Fagforeningers ungdomsorganisationer og andre typer af ungdomsorganisationer (handicaporganisationer, natur- og miljøorganisationer, udvekslingsorganisationer m.fl.) henvender sig i mindre grad, mens religiøse ungdomsorganisationer er dem, der mindst henvender sig til ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

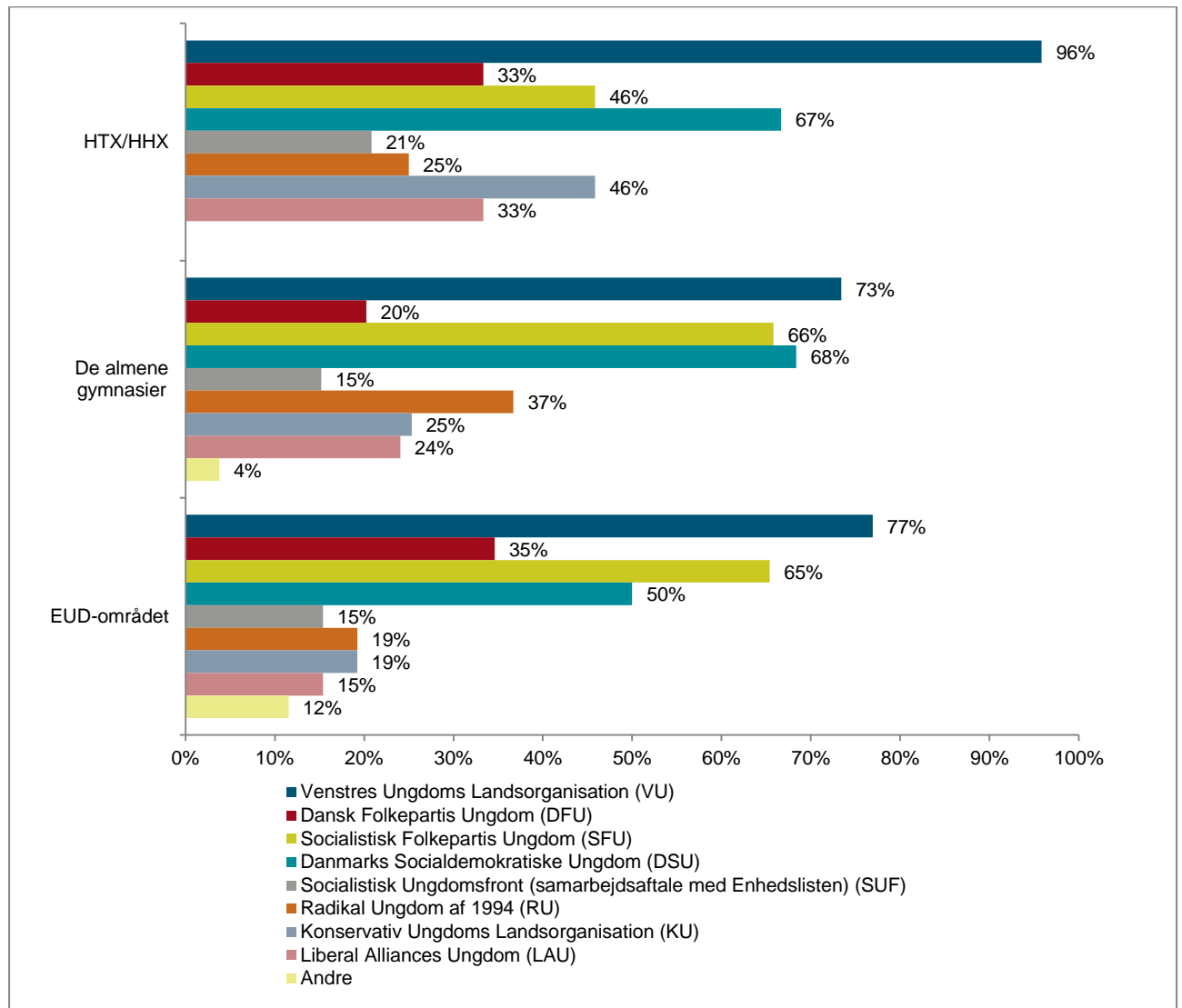
En stor del af lederne på uddannelsesinstitutionerne angiver i spørgeskemaets åbne kategori, at den type ungdomsorganisation, de ville afvise, er ungdomsorganisationer med enten racistiske, antidemokratiske, eller yderligtgående religiøse synspunkter (jf. figur 2.4, Bilag 1: Tabelrapport).

Dog angiver eksempelvis kun 5 %, at religiøse ungdomsorganisationer henvender sig på skolen ofte, og ingen har i undersøgelsen givet udtryk for, at de har afvist henvendelser fra yderligtgående religiøse organisationer. Undersøgelsen viser således, at uddannelsesinstitutioner generelt ikke har udfordringer med henvendelser fra grupper med racistiske, antidemokratiske, ekstremistiske eller yderligtgående religiøse holdninger.

2.1.1.4 Politiske ungdomsorganisationer har forskellige prioriteringer af uddannelsesinstitutionstyper

Med særligt fokus på de politiske ungdomsorganisationer viser undersøgelsen, at der ud fra fordelingen af besøg fra partierne på de forskellige uddannelsesområder er nogle partier, som kommer mere på nogle uddannelsesinstitutionsområder end andre.

Figur 2.4: Hvilke partipolitiske ungdomsorganisationer har uddannelsesinstitutioner modtaget besøg fra de sidste 12 måneder?

Ovenstående figur viser andelen af uddannelsesinstitutioner inden for de tre uddannelsesområder, som har modtaget besøg af hver af de politiske ungdomsorganisationer. Heraf fremgår det for eksempel, at 73 % af alle almene gymnasier har haft besøg af Venstres Ungdom. I kategorien "Andre" nævnes bl.a. Kristendemokraterne, en løsgænger til kommunalvalg og det tyske mindretals ungdomsorganisation.

Af ovenstående figur fremgår det, at de politiske ungdomsorganisationer alle er repræsenteret på alle tre uddannelsesområder. Under fokusgruppeinterviewene fremgik det dog, at de politiske ungdomsorganisationer har en klar strategisk prioritering blandt de forskellige typer af ungdomsuddannelsesinstitutioner. Ligeledes fremgik det, at størstedelen af ungdomsorganisationerne foretager en klar og bevidst ressourceprioritering, som betyder, at de ofte bevidst fravælger at tage kontakt til uddannelsesinstitutioner på EUD-området:

"Vi prøver at lave en ressourceprioritering, der hedder: Hvor kan vi vinde flest medlemmer per arbejdsteam? Og det vurderer vi ikke, EUD er lige nu, det er selvfølgelig gymnasietyperne, vi fokuserer mest på." (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

De fleste af deltagerne i fokusgrupperne understregede, at de prioriterer det gymnasiale område. VU og KU prioriterer primært de erhvervsgymnasiale uddannelser (HHX og HTX) samt STX, mens RU udelukkende fokuserer deres indsats på det alment gymnasiale område (STX) ligesom SUF, DSU og SFU, som dog alle tre pointerede, at de også har kampagner rettet mod EUD-uddannelsesstederne. DFU var den eneste af de otte politiske ungdomsorganisationer, som på tværs af de tre geografiske placeringer af fokusgrupperne alle fortalte, at de har EUD-området som første prioritet i deres kontakt og samarbejde med uddannelsesinstitutionerne:

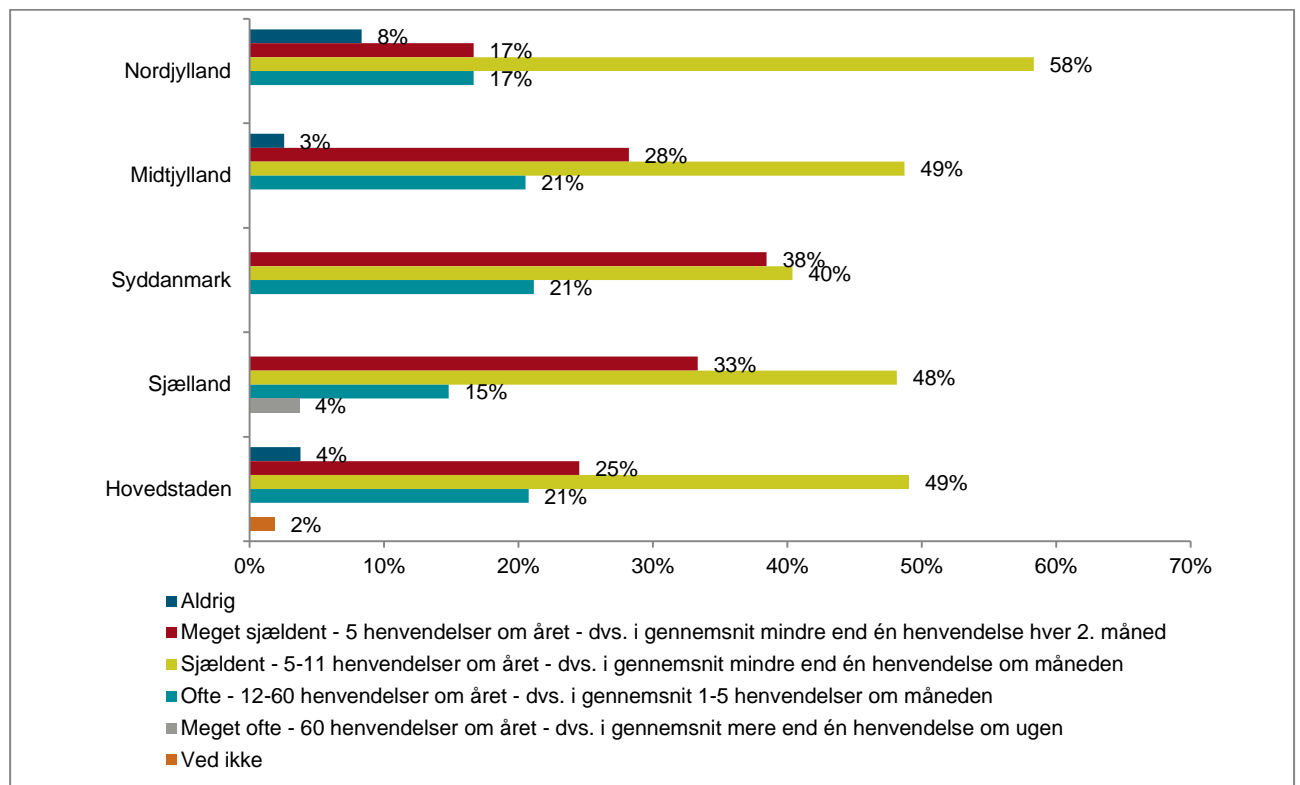
"Erhvervsskolerne er der, vi har nemmest ved at hverve medlemmer. Det er egentlig mest det sociale i det, og det at vi er sammen om noget. Det kan godt være, at der kommer en foredragsholder en gang imellem, men det er det sociale, der er det vigtigste." (Ungdomspolitisk aktiv, DFU, Odense)

På tværs af EUD-området har der således været besøg fra alle de politiske ungdomsuddannelser. Der er dog en klar prioritering af de gymnasiale uddannelsessteder, som ikke fremgår tydeligt i ovenstående figur, men som fremgår, når vi sammenholder dette med henvendelses- og besøgsfrekvensen for de tre uddannelsesområder (jf. afsnit 2.1.1.2 ovenfor) sammen med de kvalitative indsigter fra fokusgrupperne.

2.1.1.5 Mange henvendelser er ikke en særlig hovedstads- eller storbyudfordring

Forundersøgelsen pegede på, at skoler i Københavnsområdet er dem, der får flest henvendelser fra ungdomsorganisationer og derfor også oftest må afvise ungdomsorganisationer. Surveyanalysen viser imidlertid, jf. nedenstående figur, at fordelingen varierer lidt mellem regionerne, men at det helt overordnet set ser meget ens ud i de fem regioner:

Figur 2.5: Hvor ofte får I henvendelser fra ungdomsorganisationer?

I både region Hovedstaden, Nordjylland og Midtjylland er der en mindre andel af uddannelsesinstitutionerne, som aldrig afviser. I region Hovedstaden er der lige så mange, der angiver, at de får henvendelser sjældent, som i region Sjælland og Midtjylland. De uddannelsesinstitutioner, der oplever at få henvendelser meget ofte – altså mere end én gang om ugen – ligger i region Sjælland. Her er der til gengæld en tilsvarende mindre andel, som får henvendelser ofte, hvilket betyder, at hvis man lægger kategorierne ”ofte” og ”meget ofte” sammen, er fordelingen ligeledes her stort set ens for de fem regioner. Region Nordjylland skiller sig en smule ud i og med, at der både er en større andel uddannelsesinstitutioner, som aldrig får henvendelser, en større andel, der sjældent får henvendelser (5-11 henvendelser om året), og en mindre andel, der får henvendelser ofte. Der er således ikke i surveyanalysen fundet belæg for, at ungdomsuddannelsesinstitutioner i region Hovedstaden får markant flere henvendelser end resten af landet.

For at teste en mulig center-periferi-forskel har vi i dataanalysen ligeledes sammenlignet antallet af henvendelser i de fire største byer (København, Odense, Aarhus og Aalborg) med henvendelsesraten i resten af landet. Også her kan der kun observeres moderate forskelle (jf. figur 2.7, Bilag 1: Tabelrapport).

En hypotese om, at uddannelsesinstitutioner i de store byer eller specifikt i hovedstadsområdet får markant flere henvendelser end andre steder i landet, kan dermed ikke bekræftes.

Dette kan hænge sammen med, at der i de større byer er både flere og større ungdomsorganisationer, men samtidig også flere uddannelsesinstitutioner, og at de derfor modtager stort set lige så mange henvendelser, som uddannelsesinstitutionerne i landområder, hvor der er både færre ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner.

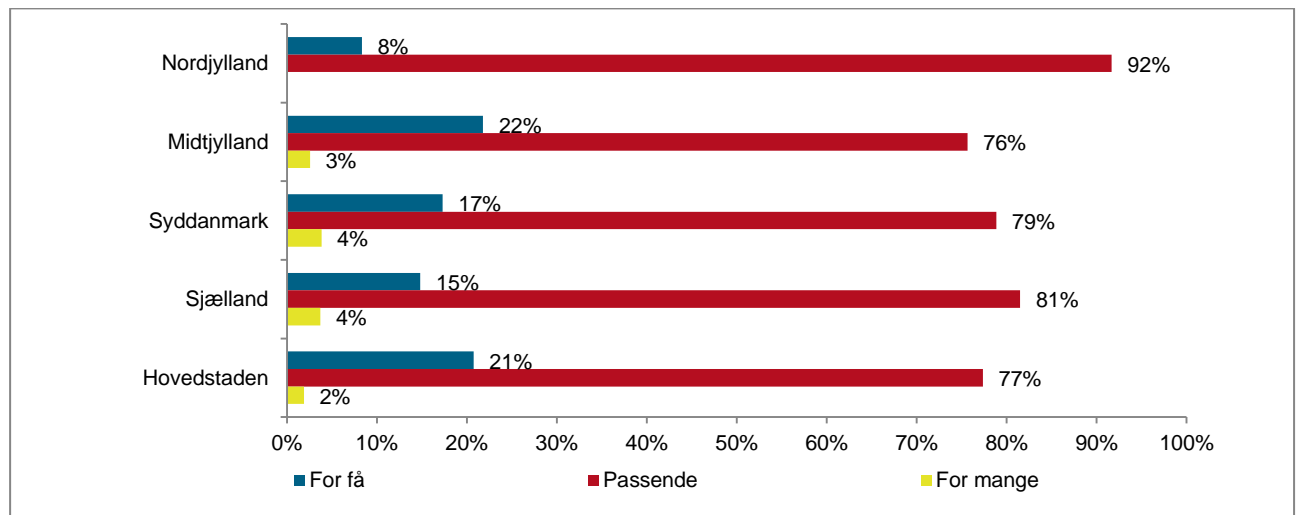
Ligeledes kan en forklaring være, at ungdomsorganisationerne af både ressourcemæssige og strategiske årsager ikke kontakter alle ungdomsuddannelsesinstitutioner, men udvælger specifikke institutioner, som de vælger at kontakte – også i Københavnsområdet:

”Vi tager en beslutning om, hvor vi gerne vil hen, og så skriver vi til den skole. Så det er ikke sådan, at vi skriver ud til alle gymnasier i starten af en kampagne.” (Ungdomspolitisk aktiv, København)

2.1.1.6 Størstedelen tilfredse med mængden af henvendelser – 19 % ville ønske, de fik flere

Ifølge ledernes egne vurderinger af mængden af henvendelser mener samlet set 78 %, at antallet af henvendelser er passende, mens 3 % angiver, at de mener, de får for mange henvendelser. 19 % angiver, at de får for få henvendelser og har dermed et ønske om, at flere ungdomsorganisationer ville rette henvendelser og tilbyde at besøge deres uddannelsesinstitution (jf. figur 2.8, Bilag 1: Tabelrapport). Denne fordeling er stort set identisk fordelt over de fem regioner, omend uddannelsesinstitutionerne i region Nordjylland igen adskiller sig lidt fra de øvrige regioner.

Figur 2.6: Hvordan vurderer du omfanget af henvendelser fra partipolitiske ungdomsorganisationer?

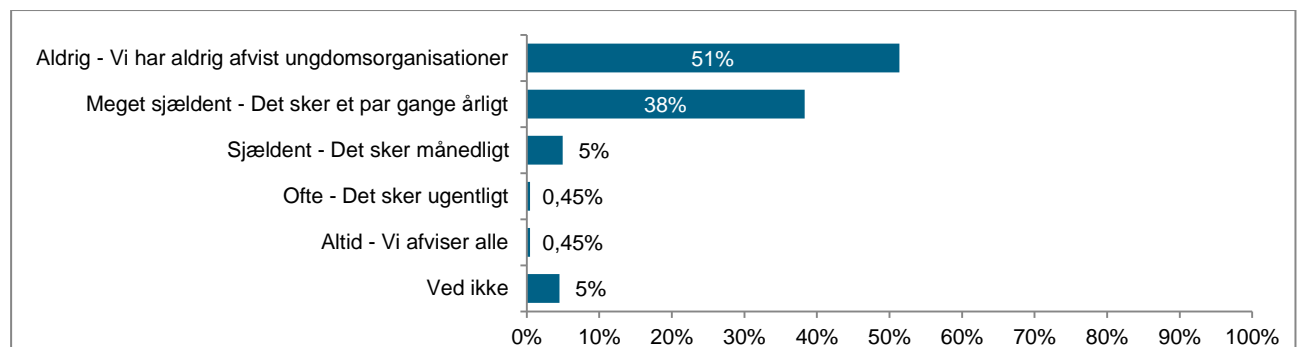

Andelen af ledere, som ønsker flere besøg, er størst blandt de almene gymnasier, hvor 17 % mener, at de får for få besøg, mod 14 % på EUD-området og 13 % for HHX/HTX (jf. figur 2.10, Bilag 1: Tabelrapport).

2.1.1.7 Ungdomsorganisationer afvises generelt sjældent

Af nedenstående figur fremgår den samlede afvisningsfrekvens for samtlige ungdomsuddannelsesinstitutioner. Heraf fremgår det, at størstedelen af lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne (51 %) angiver, at de aldrig har afvist en ungdomsorganisation. 38 % angiver, at det sker et par gange årligt, mens 5 % afviser ungdomsorganisationer på månedlig basis. Der er kun en enkelt uddannelsesinstitution, som angiver, at den afviser flere gange om ugen, samt en enkelt, som angiver, at den afviser alle.

Figur 2.7: Hvor ofte afviser I ungdomsorganisationer på uddannelsesinstitutionen?

For at vurdere omfanget af afvisninger er det vigtigt at undersøge sammenhængen mellem mængden af afvisninger og mængden af henvendelser, som uddannelsesinstitutionerne får. Dette gøres, da andelen af afvisninger ikke skal være forklaret af antallet af henvendelser, for at vi kan vurdere frekvensen af afvisninger. Vi har derfor testet denne sammenhæng yderligere ved hjælp af en regressionsanalyse, der fandt en lille, men *ikke* signifikant sammenhæng mellem de to variable. Hvis uddannelsesinstitutionen sjældent afviser, kan dette altså ikke forklares med, at det er fordi, de får få eller ingen henvendelser (se tabel 1.3, Krydstabel med henvisninger og afvisninger, Bilag 1: Tabelrapport).

Helt konkret angiver 51 % – dvs. 114 ledere – at de aldrig har afvist, mens kun 3 ledere angiver, at de aldrig har modtaget henvendelser. Det er således størstedelen af uddannelsesinstitutionerne, som faktisk får henvendelser, som angiver, at de aldrig afviser (se tabel 1.4, SPSS uddrag, Bilag 1: Tabelrapport). Så skønt der er en sammenhæng, er den ikke signifikant. Ovenstående figur er derfor et retvisende billede på, at ungdomsorganisationer ifølge surveyanalysen generelt afvises meget sjældent.

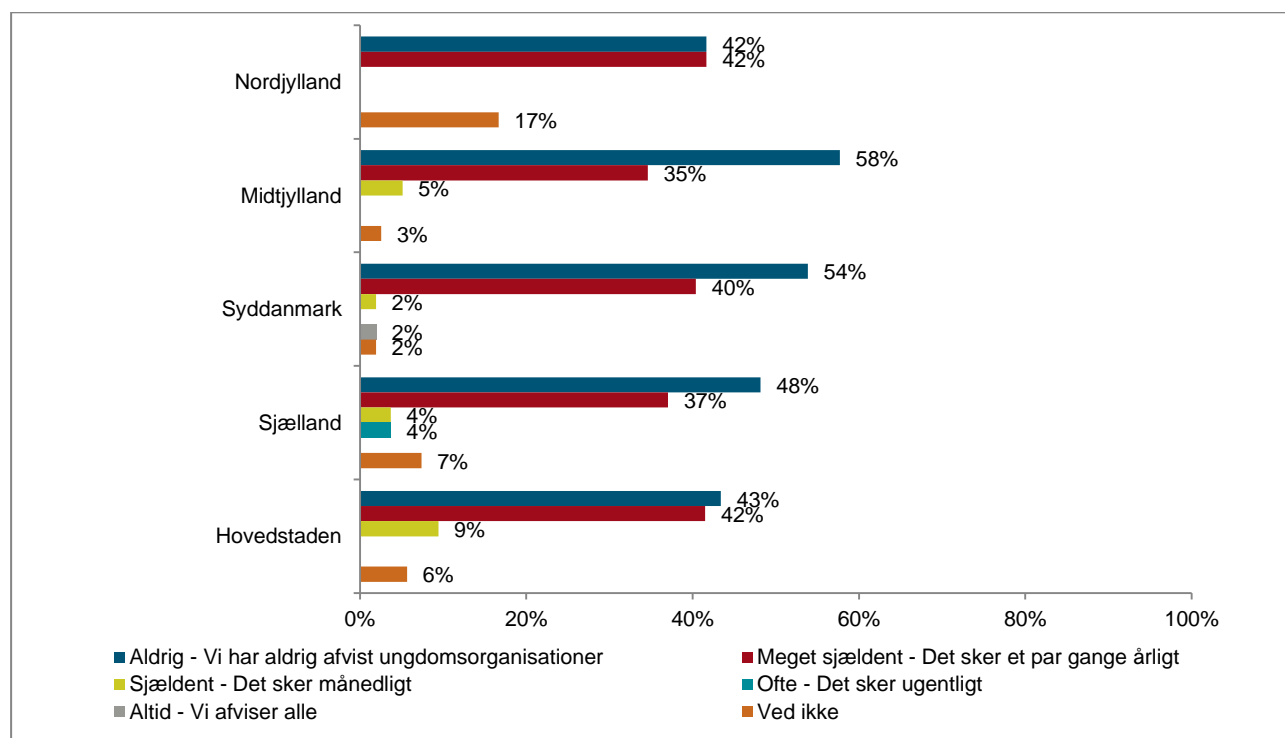
At de politiske ungdomsorganisationer ikke har store udfordringer med at få adgang på ungdomsuddannelsesinstitutionerne, var også det generelle indtryk, vi fik under fokusgruppeinterviewene. Heraf fremgik det, at de politiske ungdomsorganisationer i Aabenraa ikke i nævneværdig grad oplevede, at de blev afvist på ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Én af deltagerne gav udtryk for, at han næsten ville ønske, at han fik afslag, så han kunne bruge kodeks til at få omtale i den lokale presse. I Odense oplevede man moderate problemer med afvisning, men havde generelt god kontakt og adgang til uddannelsesinstitutionerne, mens man i København gav udtryk for, at man oplevede afvisning som et større problem:

"I forbindelse med vores skolestartskampagne i år var der rigtig mange skoler, som sagde nej til os. De gav ikke nogen begrundelse, de sagde, at de ikke kunne forbyde os at stå på fortovet ude foran skolens grund, men de ville ikke have os ind på skolens grund." (Ungdomspolitisk aktiv, København)

2.1.1.8 Afvisning i Hovedstadsområdet

Afvisningsfrekvensen ud fra surveyundersøgelsen blandt ledere på uddannelsesinstitutionerne fordelt på regioner viser ikke – jf. nedenstående figur – at der skulle være markant flere, der afviser i hovedstadsregionen:

Figur 2.8: Hvor ofte afviser I ungdomsorganisationer på uddannelsesinstitutionen?

Der er en lidt mindre andel af uddannelsesinstitutionerne, som angiver, at de aldrig har afvist en ungdomsorganisation i region Hovedstaden (43 %) og Nordjylland (42 %) sammenlignet med andelen i region Sjælland (48 %), Syddanmark (54 %) og Midtjylland (58 %). Til gengæld er der så lidt flere i kategorien "Meget sjældent – Det sker et par gange om året" i region Hovedstaden og Nordjylland. I region Hovedstaden er der ingen, der angiver, at de afviser ofte (ugentligt), og ej heller uddannelsesinstitutioner, som angiver, at de afviser alle. De få, som har angivet "Altid" og "Ofte", har beliggenhed i region Sjælland og Syddanmark. Til gengæld ligger region Hovedstaden højest i andelen af uddannelsesinstitutioner, som angiver, at de afviser sjældent (månedligt).

Ud fra resultaterne af surveyundersøgelsen blandt lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne kan vi således konkludere, at der ud fra lederne egne opgørelser ikke kan siges at være et entydigt billede af, at der er *markant* flere, der afviser ungdomsorganisationer i region Hovedstaden sammenlignet med resten af landet. Det overordnede billede er stadig ud fra surveybesvarelserne, at størstedelen – hhv. 84 %, 93 %, 94 %, 85 % og

85 % i hver af de fem regioner – enten aldrig eller meget sjældent afviser (et par gange årligt).

Besvarelsene i surveyen er imidlertid ledernes *individuelle opfattelse* af, hvad det vil sige at afvise. Samtidig forudsætter både surveybesvarelsen og vurderingerne i fokusgruppen, at respondenterne har *overblik over og erindring om mængden af henvendelser* og afvisninger det sidste år. Hertil kommer, at nogle af fokusgruppedeltagerne i København gav udtryk for, at de havde opgivet at kontakte nogle uddannelsesinstitutioner baseret på erfaringer med tidligere afvisninger fra forgangne år. Dette kan være en del af begrundelsen for, at afvisningsfrekvensen ikke er højere i region Hovedstaden i surveyundersøgelsen, hvor lederne blev bedt om at angive, hvor ofte de har afvist ungdomsorganisationer inden for de sidste 12 måneder.

Ligeledes er det en vigtig pointe, at de politiske ungdomsorganisationer i København i fokusgruppen gav udtryk for, at den centrale udfordring for dem er, at de har problemer med *sene svar og mangel på svar* på deres henvendelser til uddannelsesinstitutionerne:

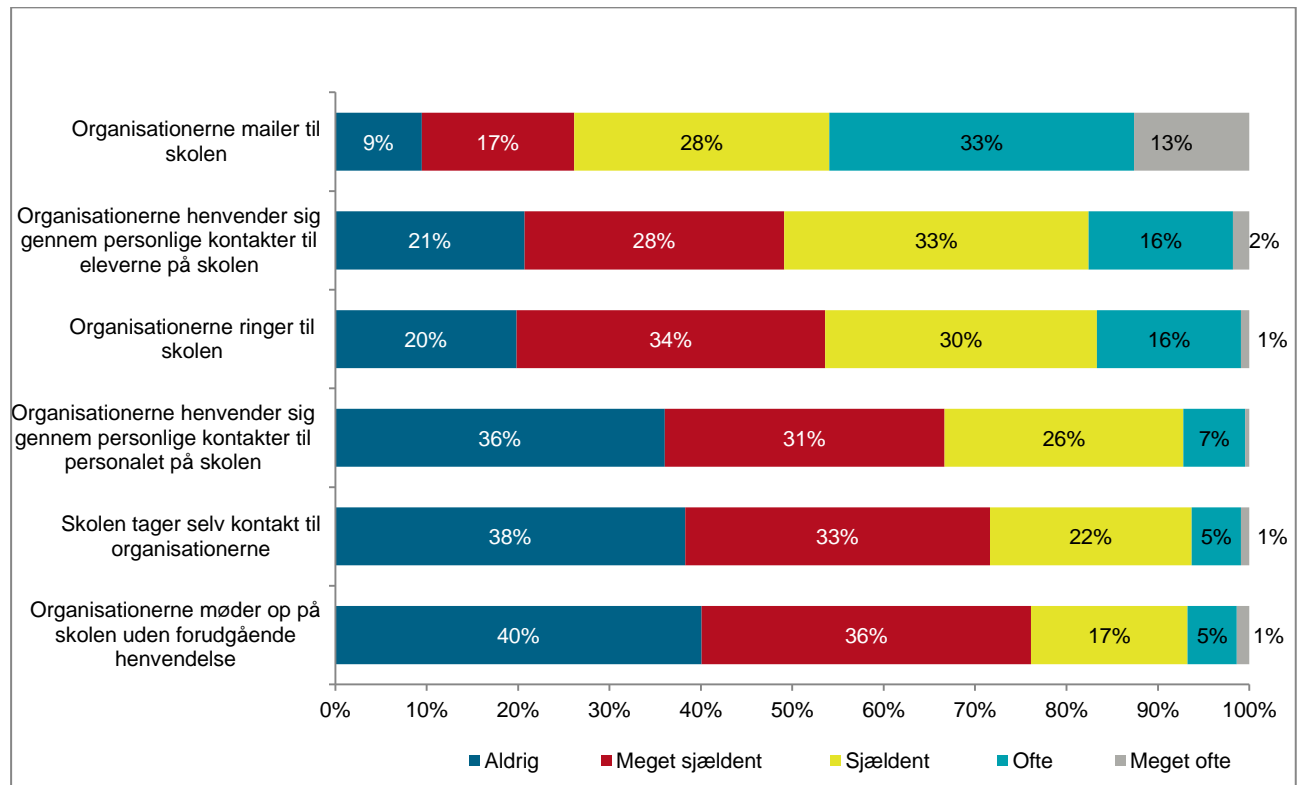
”De svarer sjovt nok altid ugen efter, man gerne ville have været derude. Man skriver, at man gerne vil derud i de her tre dage, og så svarer de ugen efter: Desværre kunne vi ikke de datoer, og vi er kedde af, at vi ikke lige fik svaret på mailen. Der har været meget travlhed.” (Ungdomspolitisk aktiv, København)

Mangel på svar og sene svar kan af ungdomsorganisationerne opfattes som en afvisning, mens det af lederne på uddannelsesinstitutionerne ikke opfattes som afvisning, men som et produkt af travlhed i en hverdag, hvor de får henvendelser fra mange forskellige aktører. 30 % af uddannelseslederne angiver i surveyundersøgelsen, at de har svært ved at skelne mellem henvendelser fra samfundsengagerende ungdomsorganisationer og henvendelser fra andre aktører (herunder fx andre humanitære organisationer, private virksomheder m.fl.) (jf. figur 2.13, Bilag 1: Tabelrapport). Dette kan således være en kilde til misforståelser parterne imellem, og klarere kommunikation kan være et muligt indsatsområde.

2.1.1.9 Der anvendes både formelle og uformelle kontaktkanaler

Undersøgelsen viser, at der i kontakten mellem de politiske ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutionerne bliver brugt både formelle og uformelle kontaktformer. Hypotesen af forskellige kontaktkanaler fremgår af nedenstående figur.

Figur 2.9: Hvordan er kontakten mellem de partipolitiske ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutionen?

Oftest vælger de politiske ungdomsorganisationer at tage *formel* kontakt via *mail*. I fokusgrupperne fremgik det, at dette bl.a. var for at sikre skriftlighed i besvarelser og eventuelle afslag. Andre pointerede, at de bare synes, det var nemmere, og andre, at det var vigtigt for dem i forhold til at kunne fremstå professionelle og ordentlige i deres kontakt til uddannelsesinstitutionerne.

Herudover vælger organisationerne i nogle tilfælde at tage *telefonisk* kontakt til skolerne, hvilket ofte anvendes som kontaktform, hvis organisationerne ønsker at handle hurtigt og ikke vil vente på skriftligt svar fra skolen. At skolerne selv tager kontakt til organisationerne, er ikke praksis i udpræget grad. Dette sker primært i forbindelse med, at der arrangeres paneldebatter på skolen fx i forbindelse med et valg. Ej heller lader det til at være en udpræget praksis, at organisationerne møder op på skolen uden forudgående henvendelse. Kun 5 % angiver, at dette sker ofte, mens 17 % angiver, at det sker sjældent.

Det sker stort set lige så hyppigt som formel kontakt, at der tages *uformel* kontakt ved at henvende sig gennem en personlig kontakt til eleverne på skolen. Det opleves som en lettere måde at få adgang for ungdomsorganisationerne i alle tre fokusgrupper.

Undersøgelsen har ikke vist store geografiske forskelle på graden af formalitet i kontakten mellem organisationerne og skolerne (se figur 2.15, Bilag 1: Tabelrapport). Dog lader det til at være en generelt tættere kontakt og kendskab mellem ungdomsorganisationerne

og uddannelsesinstitutionerne i Odense og Aabenraa, end hvad der er tilfældet i København:

"Hvor ofte vi fortæller det i forvejen kommer lidt an på, hvor det er henne. Hvis vi ved, at folk er okay med det, tager vi sjældent kontakt på forhånd, hvis vi bare skal dele flyers ud." (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

Ungdomsorganisationerne i København forklarer generelt, at kontakten som værende mere formel, men at kontakt gennem elever på uddannelsesinstitutionerne netop derfor er essentiel for at få adgang. Dette blev i høj grad relateret til oplevelsen af generelt at blive mødt med modstand:

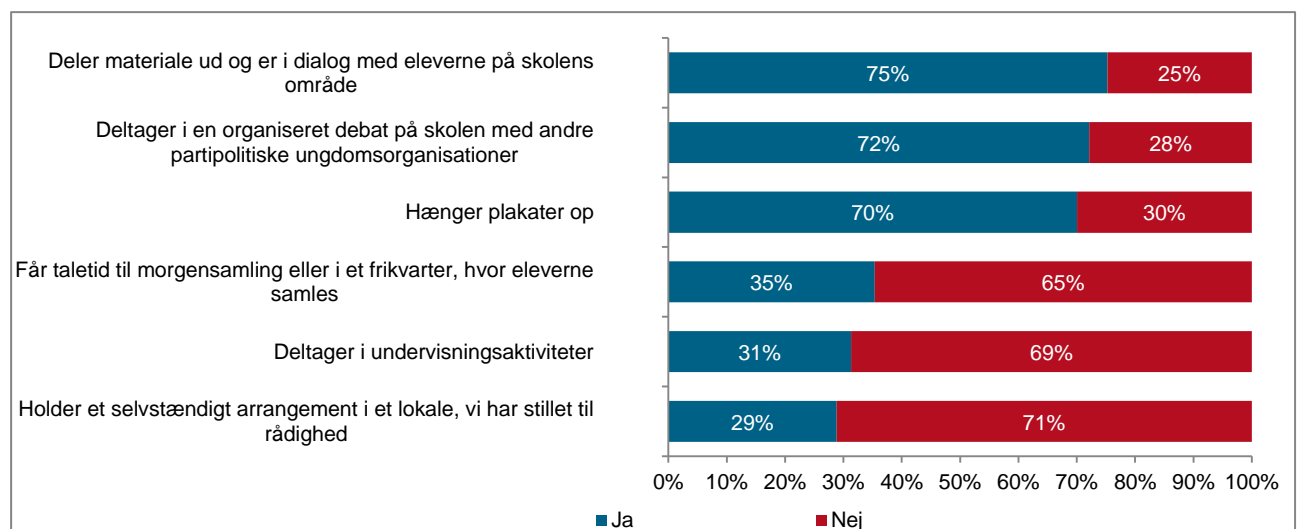
"Vi føler, at der er meget lukket, hvis vi går gennem ledelsen. Men får vi fat i de studerende og gerne vores egne medlemmer, så har vi en forventning om, at det går bedre. De steder, vi får lov til at komme ind, det er fordi der er et medlems mor, der er lærer, eller fordi at vi har et medlem, der er elevrådsformand osv." (Ungdomspolitisk aktiv, København)

2.1.2 Aktivitet

2.1.2.1 Primært traditionelle aktiviteter

Af både fokusgrupper og surveyanalyse fremgår det, at de politiske ungdomsorganisationer primært laver traditionelle aktiviteter i form af flyer-uddelinger og er i dialog med eleverne på skolens område eller på fortovet uden for skolen, samt deltager i paneldebatter med andre politiske ungdomsorganisationer. Dette sker i de fleste tilfælde i forbindelse med et valg.

Figur 2.10: Hvilke typer af aktiviteter laver partipolitiske ungdomsorganisationer på uddannelsesinstitutionen? (nuværende praksis)

De fleste partier har to faste kampagner om året og tager kontakt til uddannelsesinstitutioner i forbindelse med den årlige skolestartskampagne, som hvert parti kører separat med eget tema i forbindelse med skolestarten i august. Herudover kommer de største af de politiske ungdomsorganisationer på skolerne med deres egne kampagner én gang mere i løbet af året samt i forbindelse med kommunalvalg, folketingsvalg og valg til EU-parlamentet. De mest udbredte aktiviteter har således karakter af at være faste og relativt traditionelle. Dog nævner ungdomsorganisationerne også eksempler på mere alternative tilgange til fx at deltage i undervisningen. Dette uddybes og eksemplificeres yderligere i Kapitel 4.

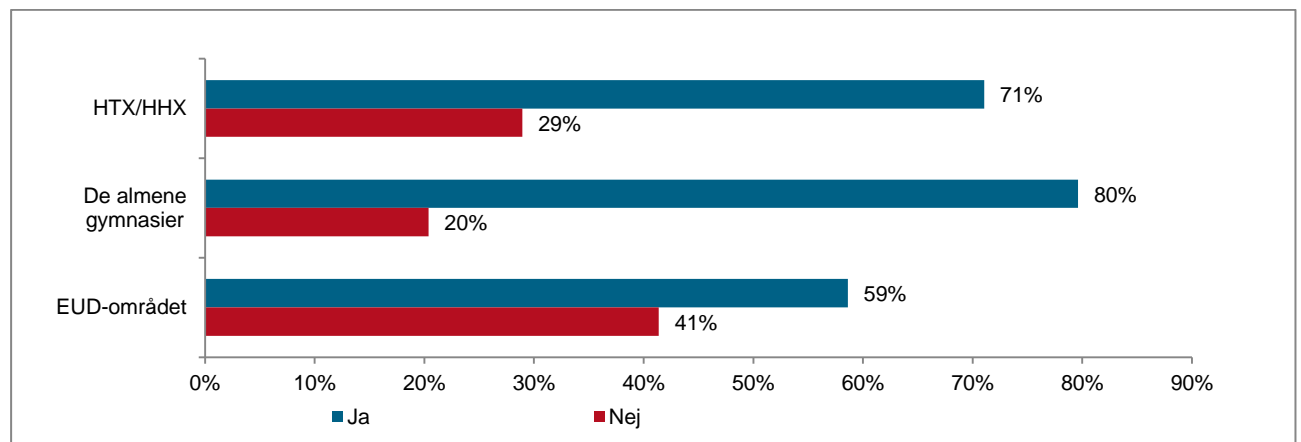
2.1.3 Kodeks

2.1.3.1 Kendskab

73 % af lederne på **ungdomsuddannelsesinstitutionerne** kender til kodeks, mens de resterende 27 % angiver, at de ikke kender kodeks (se figur 2.17, Bilag 1: Tabelrapport).

Fordelt på uddannelsesinstitutionstyper er der en større andel blandt uddannelsesinstitutioner på EUD-området, som ikke kender kodeks, sammenlignet med andelen blandt de øvrige uddannelsesområder:

Figur 2.11: Kender I til kodeks?

Der er ikke fundet nævneværdige geografiske forskelle i surveyanalysen (jf. figur 2.19, Bilag1: Tabelrapport).

Blandt **ungdomsorganisationerne** er det forskelligt, hvor meget de kender til kodeks, og kun nogle af ungdomsorganisationerne vælger at anvende kodeks i dialogen med uddannelsesinstitutioner.

2.1.3.2 Anvendelse og effekt

Ledernes overordnede vurdering af kodeks er, at 54 % af de **ledere af ungdomsuddannelsesinstitutionerne**, som kender til kodeks, mener, at kodeks i mindre eller i nogen grad har forbedret praksis. 4 % mener, at kodeks i høj grad har forbedret samarbejdet

med politiske ungdomsorganisationer, og 24 % af lederne mener, at kodeks slet ikke har forbedret praksis for samarbejdet (jf. figur 2.18.1, Bilag 1: Tabelrapport).

70 % af uddannelseslederne angiver, at uddannelsesinstitutionen allerede havde en god praksis for samarbejdet før lancering af kodeks, som ikke er blevet ændret på baggrund af kodeks. På trods af dette er kodeks på 23 % af uddannelsesinstitutionerne blevet anvendt til at udarbejde lokale, skriftlige retningslinjer, hvilket bl.a. var opfordringen fra ministeren ved lanceringen af kodeks. 23 % af lederne mener, at kodeks har ført til, at de har fået mere fokus på de politiske ungdomsorganisationers rolle i samfundsengagerende aktiviteter på skolen, og 37 % af lederne angiver, at kodeks fungerer godt som dialogredskab i kontakten med de politiske ungdomsorganisationer (jf. figur 2.20, Bilag 1: Tabelrapport).

Ligesom blandt lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne er der også blandt de **politiske ungdomsorganisationer** meget forskellig anvendelse samt vurdering af kodeks. Nogle af ungdomsorganisationerne oplever, at kodeks har lettet deres adgang, men også formaliseret samarbejdsforholdet, hvilket har sat større krav til dem selv:

”Jeg kan godt mærke, at uddannelsesinstitutionerne er blevet mere opmærksomme på, at de gerne vil have, at vi tager kontakt inden, i forhold til før kodeks var trådt i kraft. Men før var det også sådan, at man bare dukkede op, fordi man vidste, at hvis man spurgte, så fik man som regel et nej.”
(Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

Nogle ungdomsorganisationer vælger altid at medsende kodeks, når de henvender sig per mail til en uddannelsesinstitution. Andre henviser til det, hvis de bliver afvist. Endelig er der nogle af ungdomsorganisationerne, som slet ikke bruger kodeks. Af de sidstnævnte er der både dem, som bare ikke har tænkt over det, og dem, som bevidst undlader at henvise til kodeks. Særligt i København blev det pointeret, at nogle af ungdomsorganisationerne bevidst fravælger at bruge kodeks, da de mener, at det potentielt kan forværre forholdet til de uddannelsesinstitutioner, som afviser dem:

”Det er ikke noget, vi bruger, for hvis der er nogen, der ikke vil have os derud, så er det ikke noget, vi bruger for at presse på, for det gør ikke ligefrem samarbejdet bedre.” (Ungdomspolitisk aktiv, København)

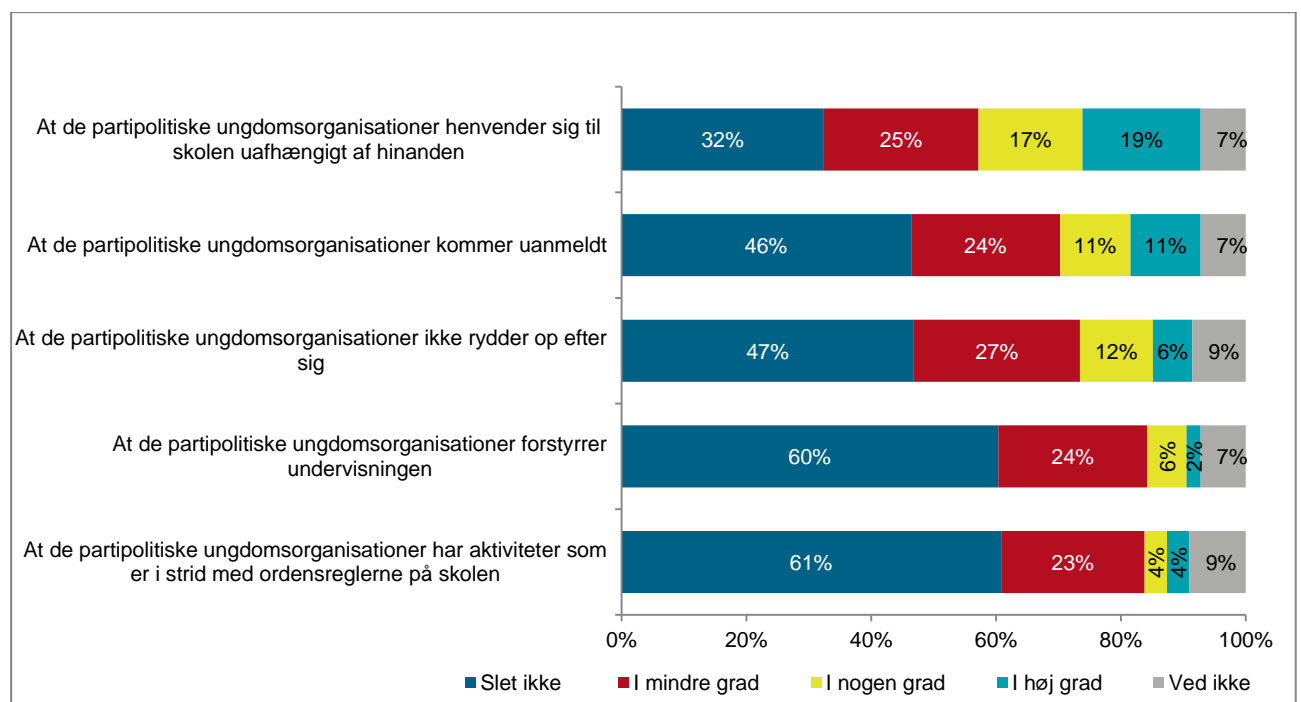
Hvor kodeks anvendes, fungerer det således som formalisering af samarbejdet, samt nogle steder mere aktivt som et dialogredskab. Der hvor samarbejdsrelationen mellem de politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutionerne i forvejen er svag, er det dog vanskeligere for parterne at se nytten i kodekset.

2.2 Udfordringer i samarbejdet

De primære udfordringer, som ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner møder i samarbejdet, knytter sig til dels nogle værdibaserede udfordringer i forhold til forskelle i de primære formål med samarbejdet, dels nogle praktiske og ressourcemæssige udfordringer. En tredje udfordring har vi karakteriseret som effektudfordringer i forhold til realisering af hensigt med kodekset.

Nedenstående figur viser, hvor stor en andel af lederne som betragter problematikker identificeret under forundersøgelsen som værende en udfordring i samarbejdet med de politiske ungdomsorganisationer:

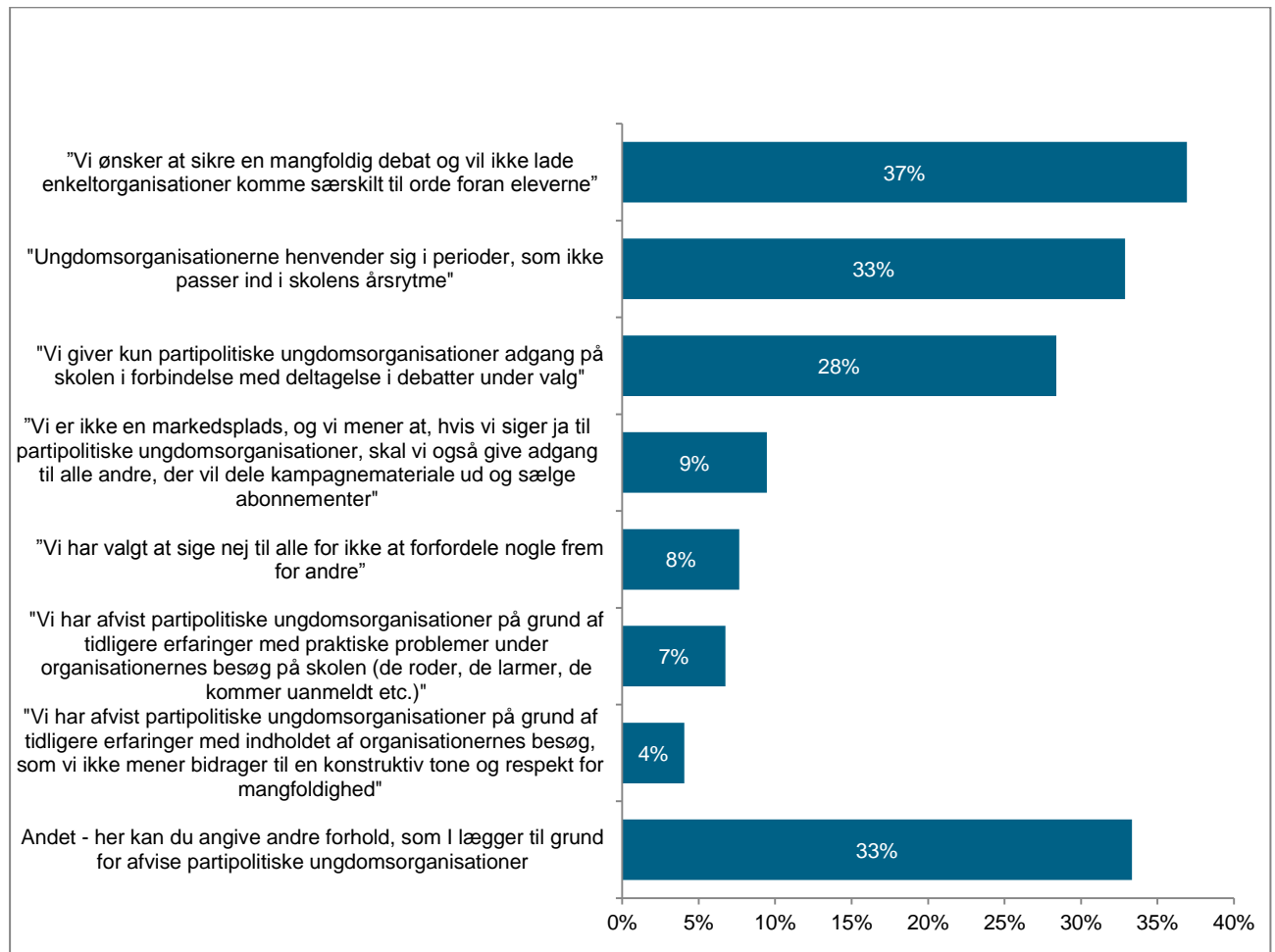
Figur 2.12: I hvilken grad oplever du følgende som en udfordring i samarbejdet med partipolitiske ungdomsorganisationer?

Af figuren fremgår det, at der ikke i udtalt grad er problemer med, at de politiske ungdomsorganisationer handler i strid med ordensreglementerne på skolen eller forstyrrer undervisningen. Over halvdelen af lederne oplever ikke problemer med dette. Ej heller lader det til at være en udbredt udfordring, at ungdomsorganisationerne ikke rydder op efter sig eller kommer uanmeldt. Dette er dog lidt mere udbredt. Den primære udfordring lader imidlertid til at være, at de politiske ungdomsorganisationer henvender sig til skolen uafhængigt af hinanden.

Dette kan knyttes til den mest anførte afvisningsgrund, som – jf. nedenstående figur – er, at uddannelsesinstitutionerne ”ønsker en mangfoldig debat og derfor ikke vil lade enkelte ungdomsorganisationer komme særskilt til orde foran eleverne”.

Figur 2.13: Hvilke af nedenstående forhold lægger du til grund for at afvise de partipolitiske ungdomsorganisationer? ⁴

2.2.1 Værdibaseret udfordring: Ønske om mangfoldig debat

I forhold til skolernes fokus på at sikre en **mangfoldig debat** og ønske om, at ungdomsorganisationerne ikke henvender sig uafhængigt af hinanden, så er dette potentielt set i konflikt med det, som er den enkelte ungdomsorganisations primære mål – at hverve medlemmer:

"Hvis man skal snakke lige ud af posen, så hvis vi får tilbuddet om at komme ud alene og får lov til at snakke om vores egne budskaber og om, hvor god vores politik er, så tager vi den også." (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

⁴ 33 % af lederne angiver i figur 2.13 andre forhold, som de vil lægge til grund for at afvise partipolitiske ungdomsorganisationer. I den åbne svarkategori er der angivet forskellige alternative begrundelser, herunder at de partipolitiske ungdomsorganisationer henvender sig alene, at de henvender sig med for kort varsel, at man ikke vil have, at de henvender sig direkte til eleverne for at missionere, hvis de ikke opererer inden for Grundlovens rammer, samt at det kolliderer med skolens planlægning. Der er ikke i den åbne svarkategori fundet begrundelser, som adskiller sig markant fra de lukkede svarkategorier.

Ungdomsorganisationerne påpegede i fokusgrupperne, at man helst vil komme på skolerne alene, fordi de her føler, at det er nemmere at komme til orde, og at de har større succes med at hverve medlemmer. Samtidig er det rent praktisk nemmere at koordinere for den enkelte organisation.

Ikke desto mindre er ungdomsorganisationerne opmærksomme på behovet fra uddannelsesinstitutionerne og ser også demokratisk dannelse som en del af deres formål med besøg på ungdomsuddannelsesinstitutioner:

”Det er jo lige så meget os ungdomspartier, som bør sætte rammerne op og bør gå sammen mere organiseret og sørge for, at mange af os kommer ud. Jeg synes lige så meget, at vi har en pligt som ungdomspartier til at vise hele spekteret. Det kan godt være, at vi har vores enkelte sager, men det handler lige så meget om at demokratisere ungdommen.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

2.2.2 Praktiske udfordringer: Koordinering og ressourceprioritering

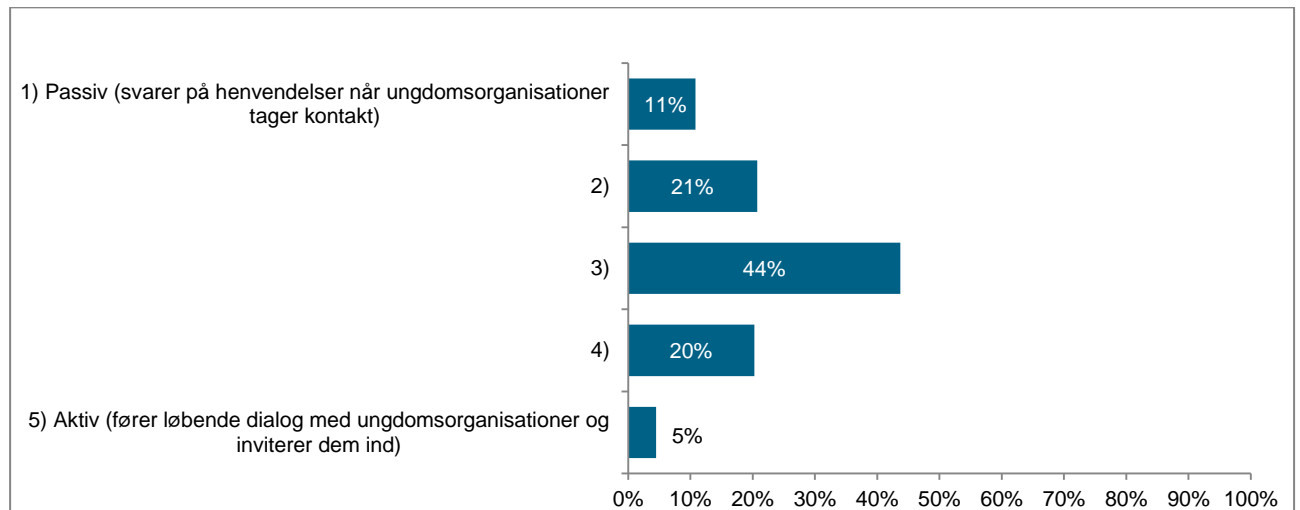
De næstmest anførte afvisningsgrunde (jf. figur 2.13 ovenfor), som er næsten lige så udbredte som ønsket om en mangfoldig debat, er, at ungdomsorganisationer henvender sig på tidspunkter, der ikke passer ind i skolens årsrytme (33 %), samt at uddannelsesinstitutionen kun giver adgang i forbindelse med valg (28 %).

Dette knytter sig således til nogle praktiske tids- og ressourcemæssige prioriteringer i forhold til, hvad skolerne kan og vil bruge tid på.

I forhold til uddannelsesinstitutionernes engagement og rolle i samarbejdet er der forskellige holdninger til, i hvilken grad uddannelsesinstitutionerne ser deres rolle som aktiv eller passiv i interaktionen med ungdomsorganisationerne.

Når lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne bliver bedt om at vurdere, hvordan de ser uddannelsesinstitutionens rolle i samarbejdet med ungdomsorganisationer, placerer størstedelen sig et sted mellem en aktiv og en passiv rolle på en skala fra 1-5. 11 % betragter dog uddannelsesinstitutionens rolle som helt passiv og svarer udelukkende på henvendelser, når ungdomsorganisationer tager kontakt, mens kun 5 % angiver, at de tager en aktiv rolle i samarbejdet, fører løbende dialog og inviterer ungdomsorganisationer ind på skolen.

Figur 2.14: Hvordan ser du uddannelsesinstitutionens rolle i samarbejdet med ungdomsorganisationerne?

Fordelt på uddannelsesinstitutionstyper fremgår det, at ledere på EUD-området anfører skolens rolle som mere passiv end andre uddannelsesområder (jf. figur 2.24, Bilag 1: Tabelrapport).

Også for ungdomsorganisationerne knytter der sig nogle praktiske og ressourcemæssige udfordringer til arbejdet på ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Særligt når de forsøger at imødekomme behovet for, at de henvender sig samlet til uddannelsesinstitutionerne, udfordres ungdomsorganisationernes ressourcer til koordinering. Det blev på fokusgrupperne pointeret, at ungdomsorganisationerne generelt har udfordringer med at mobilisere frivillige i deres egen organisation, og derfor ser de en endnu større udfordring i at samarbejde og koordinere de frivilliges indsats på skolerne på tværs af de politiske ungdomsorganisationer:

”Vores medlemmer går jo også i skole, så det er svært nok at få arrangeret et skolebesøg bare for ens egen organisation.” (Ungdomspolitisk aktiv, København)

I både Aabenraa, Odense og København har de politiske ungdomsorganisationer forsøgt sig med at lave fælles tilbud til skolerne. Ungdomsorganisationerne forklarer, at de har haft positive oplevelser med at være ude sammen to eller flere repræsentanter. Indtil videre har de dog fået blandet respons på de fælles tiltag.

Det er en stor investering for de frivillige i ungdomsorganisationerne at koordinere fælles udspil, og der er derfor generelt et ønske fra ungdomsorganisationerne om et øget samarbejde med skolerne, som kan sikre, at de ikke spilder deres energi på noget, som skolerne ikke ønsker fra dem:

”Jeg føler, at vi har meget mere at tilbyde, end vi får lov til, og også nogle ting, som de sandsynligvis ikke engang havde tænkt over ude på institutionerne. Problemet er bare, at det kræver rigtig meget arbejde at udarbejde

det her, og vi er langt fra sikre på, at der er nogen, der gider bruge det, når vi er færdige.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

I København har man for nylig taget initiativ til et stort fælles oplæg på tværs af samtlige ungdomsorganisationer for de partier, som sidder i Folketinget, og de er spændte på, hvordan skolerne vil tage imod det:

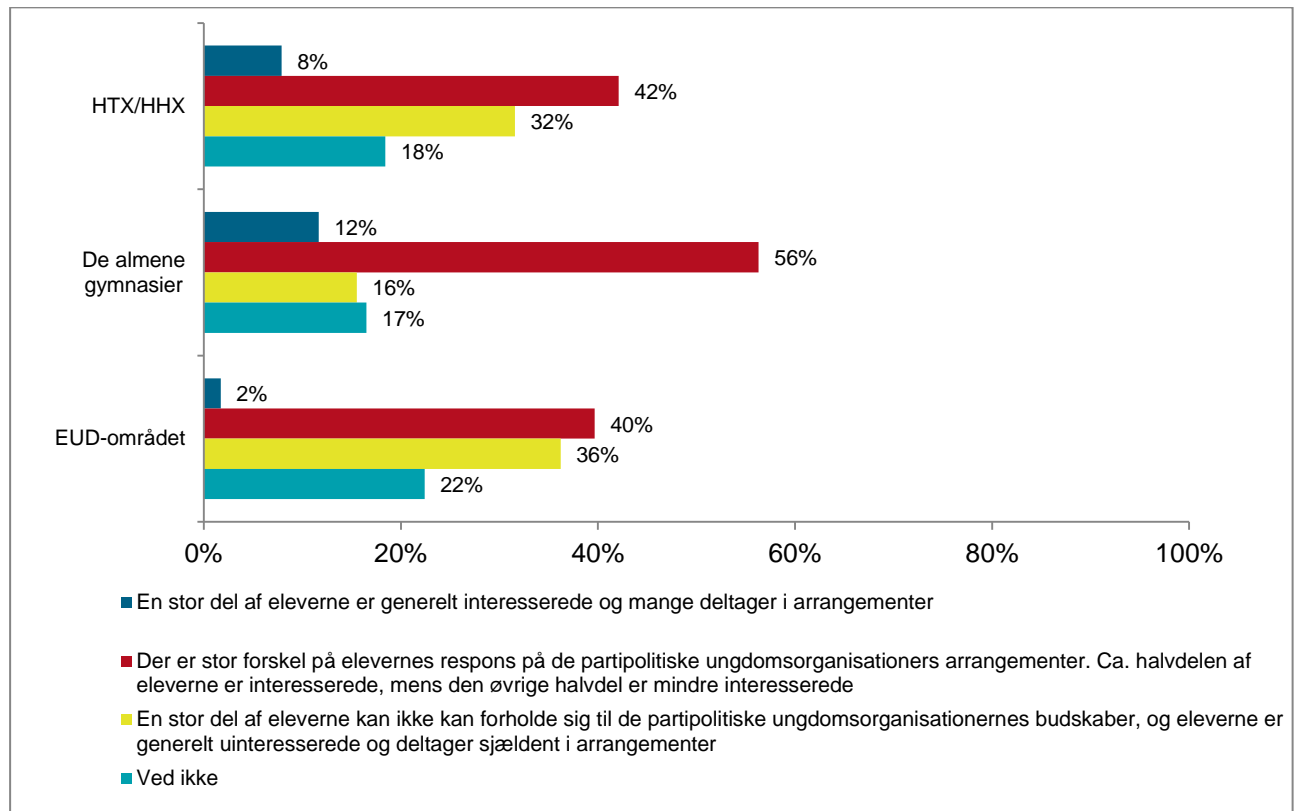
”Jeg er spændt på, hvordan reaktionen bliver fra skolerne, for nu kan vi sådan set ikke gøre mere for at sørge for, at det er så nemt som muligt for skolerne at få os derud. Så hvis de siger nej til det, så gider vi ikke mere.”
(Ungdomspolitisk aktiv, København)

2.2.3 Effektfordring: Relevans og samfundsengagement

En tredje udfordring retter sig mod effekten af indsatsen – altså at skabe samfundsengagement blandt unge, som er hensigten med kodeks. Dette er en kompleks målsætning, som ikke kan måles simpelt på enkelte parametre. Det er således ikke denne evalueringsformål at lave en egentlig effektmåling, men effektbegrebet inddrages for at adressere hensigten og målet med udarbejdelsen af kodeks samt mulige tiltag, som kan iværksættes fremadrettet med henblik på at understøtte samarbejdet mellem ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutioner.

En mulig indikator for effekten knytter sig til elevernes respons på de politiske ungdomsorganisationers tilstedeværelse på uddannelsesinstitutionerne. En af de ting, som fremgår af surveyanalysen, er, at det kun er en lille del af lederne af ungdomsuddannelsesinstitutionerne, som oplever, at eleverne generelt er interesserede og deltager i de politiske ungdomsorganisationers arrangementer (jf. figur 2.25, Bilag 1: Tabelrapport). Dette er i særlig høj grad en udfordring på EUD-området. Her er det kun 2 % af lederne, som angiver, at eleverne generelt er interesserede og deltager i arrangementer mod hhv. 8 % af lederne på det erhvervsgymnasiale område og 12 % på det alment gymnasiale område. Ligeledes er andelen af ledere på EUD-området, som angiver, at eleverne generelt er uinteresserede samt ”Ved ikke”, større ift. andelen på de gymnasiale områder:

Figur 2.15: Hvordan oplever du elevernes respons på de partipolitiske ungdomsorganisationers arrangementer?

At elever på EUD-området er mindre engagerede, og at EUD-området samtidig får markant færre henvendelser end uddannelsesinstitutioner på andre uddannelsesområder, kan have en selvforstærkende effekt.

Set i lyset af formålet med kodeks og ambitionen om generelt at øge samfundsengagement og deltagelse i demokratiet blandt unge, kan dette karakteriseres som en generel effektudfordring.

Barrierer på EUD-området

På fokusgrupperne blev det klart, at EUD-området nedprioriteres af størstedelen af de politiske ungdomsorganisationer, og nogle steder helt fravælges. Denne prioritering knytter sig til en række forskellige forhold, som blev diskuteret på fokusgrupperne.

Det blev bl.a. diskuteret, at der er nogle rent **praktiske barrierer** for ungdomsorganisationerne, når de forsøger at komme ud på EUD-uddannelsessteder. Det knytter sig ifølge ungdomsorganisationerne både til de **fysiske rammer** og mangel på **fora** på uddannelsesinstitutionen, hvor de kan adressere politiske problemstillinger:

"De er der simpelthen ikke. Vi rammer en femtedel af de elever, som går der, fordi der er nogen, der er i mesterlære, og uddannelsesstedets rammer er meget store rent fysisk. Vi prøver at ramme dem med et andet budskab,

som er lidt mere til dem, og hvor det måske bliver lidt mere akademisk ude på gymnasieuddannelserne – men det, der mangler, det er debatten på selve skolen, for de bliver jo ikke undervist i samfundsfag.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

Det var en generel oplevelse blandt de politiske ungdomsorganisationer, som deltog i fokusgruppeinterviewene, at der på uddannelsesinstitutioner på EUD-området mangler synlige fora for politisk debat, hvor de kan møde eleverne. Dette knytter sig til spørgsmålet om, hvorvidt der bliver undervist eksplicit i samfundsfag, hvilket kun er tilfældet på nogle af de erhvervsrettede uddannelser⁵. Ligeledes knytter problematikken sig til de politiske ungdomsorganisationers begrænsede kendskab til uddannelsesstederne på EUD-området, herunder hvor og hvornår politiske og samfundsengagerende emner tages op som en del af de erhvervsrettede uddannelsesforløb⁶. Dette kan derfor være en kombination af manglende fora for politisk debat på nogle uddannelsesinstitutioner på EUD-området, samt om manglende viden og information om eksisterende fora.

Generelt knytter nedprioriteringen af uddannelsesinstitutioner på EUD-området sig til ungdomsorganisationernes overvejelser om, hvor de mener, de har størst mulighed for at hverve medlemmer - **cost-benefit barrierer**. Her er det kun DFU, der anfører EUD-uddannelserne som deres førsteprioritet for medlemshvervning.

Ligeledes er der nogle **sociale og kulturelle barrierer** i og med, at størstedelen af de aktive i de politiske ungdomsorganisationer selv går eller har gået på de gymnasiale uddannelser:

”Der ret få, der kommer fra erhvervsuddannelserne, og det gør tit, at det bliver en socialt lidt akavet situation, at man sender to statskundskabsstuderende ud for at snakke med håndværkere. Det bliver lidt underligt for begge parter, og jeg tror, det er derfor, at der nok er mange frivillige i organisationerne, der – selvom de egentlig godt kan se det fornuftige i at tage ud på erhvervsuddannelserne – på et eller andet plan også vægrer sig lidt ved at tage derud.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

Størstedelen af de frivillige i de politiske ungdomsorganisationer har – i kraft af at de fleste aktive selv går eller har gået på enten de alment gymnasiale eller de erhvervs-gymnasiale uddannelsessteder – et begrænset kendskab til uddannelsesinstitutionerne på EUD-området.

Nogle af de politiske ungdomsorganisationer har iværksat kampagner særligt målrettet EUD-uddannelserne samt forsøgt at klæde de frivillige bedre på til at besøge uddannelsesinstitutioner på EUD-området. Der lader dog stadig til at være begrænset kendskab til og udbredte forudantagelser om unge på EUD-uddannelser blandt de aktive i de politiske ungdomsorganisationer. Der er bl.a. en udbredt opfattelse af, at unge på EUD-

⁵ Der undervises bl.a. i samfundsfag på hg-uddannelsesforløb og uddannelsesforløb for pædagogisk assistent på sosuskolerne.

⁶ Erhvervsuddannelseslovens formålsparagraf, §1, stk. 2, 3), fremgår, at uddannelsen skal tilrettelægges således, at den i videst muligt omfang kan: ” 3) bidrage til at udvikle de unges interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund og bidrage til deres personlige udvikling,”

uddannelserne generelt ikke interesserer sig for politik. Dog udtrykte deltagerne på fokusgrupperne, at dette måske primært var et produkt af deres fordomme. De ungdomsorganisationer, som havde været ude på uddannelsesinstitutioner på EUD-området, oplevede ligeledes, at eleverne meget gerne ville diskutere politik med dem, hvis det handlede om problemstillinger, som var relevante i deres hverdag:

”Vores erfaringer under kommunalvalgkampen [i 2013 red.] var, at når vi kom derud med en kandidat, så var der en stemning af, at man ret gerne ville diskutere forskellige politiske områder. Jeg ved ikke, om jeg vil sige, at det overraskede mig, men det bekræftede mig i hvert fald i, at man let overser de der erhvervsuddannelser.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

Ligeledes blev det pointeret, at man i de politiske ungdomsorganisationer skelner mellem hhv.:

1. Besøg på EUD-uddannelser under valgkamp for at *tiltrække vælgere*, som de fleste af de politiske ungdomsorganisationer gjorde sammen med opstillede kandidater, og
2. I forbindelse med arrangementer på skoler uden for valgkampperioder med det primære formål at *hverve medlemmer* til ungdomsorganisationen, som de fleste af de politiske ungdomsorganisationer ikke praktiserer i udpræget grad.

På trods af at surveyanalysen har vist, at alle partierne er repræsenteret som besøgende på både HHX/HTX, det alment gymnasiale område og EUD-området, viser både den lave besøgsrate og diskussionerne på fokusgrupperne, at samarbejdet mellem politiske ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner på EUD-området er langt mindre end på de øvrige uddannelsesområder.

Dette kan siges at være et demokratisk problem, som knytter sig til Valgretskommissionens anbefalinger og hensigten bag kodeks. Dog er dette en kompleks, samfundsmæssig problemstilling, som rækker ud over alene det at sikre, at ungdomsorganisationerne har adgang til uddannelsesinstitutionerne. Dette knytter ligeledes an til samfundsmæssige problemstillinger vedrørende mangfoldighed og repræsentativitet i et demokratisk styringssystem som helhed.

Udfordringerne gennemgået i dette kapitel knytter sig således ikke isoleret til *udbredelse og anvendelse* af kodeks i forbindelse med at skabe adgang for de politiske ungdomsorganisationer. En central pointe i de identificerede udfordringsområder relaterer sig til den *overordnede hensigt* med kodeks. Konklusionen er således, at adgang alene ikke nødvendigvis skaber den ønskede effekt i form af øget samfundsengagement blandt unge. Udvikling af samfundsengagement knytter sig både til *karaktern og indholdet* af ungdomsorganisationernes aktiviteter på de skoler, de kommer på, samt til *hvilke* uddannelsesinstitutioner ungdomsorganisationerne kommer på – herunder hvilke uddannelsesinstitutioner der aldrig eller sjældent får besøg af de politiske ungdomsorganisationer.

Dette gælder generelt for samarbejdet mellem ungdomsuddannelsesinstitutioner og politiske ungdomsorganisationer, men der knytter sig en særlig stor udfordring til de politiske ungdomsorganisationers samarbejde med uddannelsesinstitutioner på EUD-området. Både elevinteressen på uddannelsesinstitutionerne og kendskabet til uddannelsesinstitutionerne fra de politiske ungdomsorganisationer er lavere på EUD-området. Dertil kommer, at en større andel af ledere på uddannelsesinstitutioner på EUD-området generelt ser uddannelsesinstitutionens rolle som værende overvejende passiv i samarbejdsrelationen.

2.3 Potentialer

Der er generelt stor opbakning til hensigten bag kodeks og en fælles målsætning for parterne i samarbejdet om at skabe samfundsengagement blandt de unge. Både ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner ser potentialer i øget samarbejde og inddragelse af de politiske ungdomsorganisationer bl.a. direkte i undervisningen. Dette sker ikke i udpræget grad i dag, og der eksisterer derfor et potentiale i – med afsæt i de identificerede udfordringer – at videreudvikle og forbedre eksisterende samt nye tilgange til samarbejdet.

2.3.1 Generel opbakning til hensigten med kodeks, men der skal mere til

95 % af **lederne af ungdomsuddannelsesinstitutionerne** er enige eller meget enige i, at samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og samfundsengagerende ungdomsorganisationer (fx partipolitiske, religiøse, faglige m.fl.) kan bidrage til udviklingen af samfundsengagementet blandt unge (jf. figur 2.27, Bilag 1: Tabelrapport). De ledere, som erklærer sig uenige, er ledere på det gymnasiale område, mens ledere på EUD-uddannelserne enten er enige eller meget enige. (jf. figur 2.28, Bilag 1: Tabelrapport).

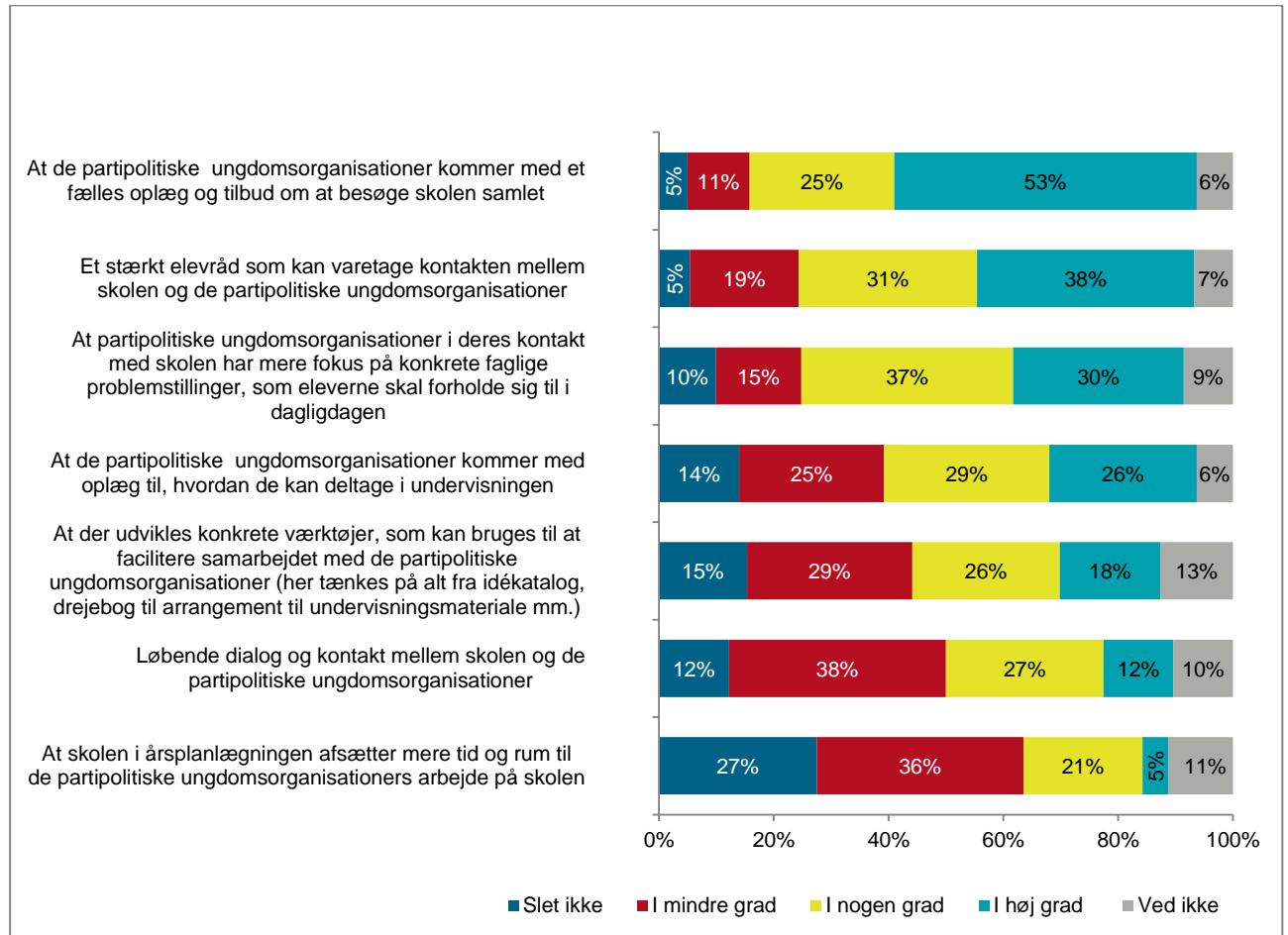
Blandt **de politiske ungdomsorganisationer** ses ligeledes generelt på tværs af organisationerne et stort potentiale i at samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne for at skabe øge politisk og demokratisk interesse blandt de unge:

”Vi var ude og holde et oplæg for dem omkring, hvad vil det sige at være politisk aktiv. Blottet for logoer og alle mulige andre former for ting, der kunne identificere, hvilket parti man kom fra (...). Det synes jeg var super fedt, fordi det kan skabe noget mere dynamik og måske få nogle flere folk til at have lyst til at gå ind i ungdomspolitik.” (Ungdomspolitisk aktiv, Odense)

2.3.2 Potentiale for øget samarbejde

I nedenstående figur ses resultaterne fra spørgeskemaet, hvor lederne blev bedt om at tage stilling til en række mulige tiltag til at styrke samarbejdet.

Figur 2.16: I hvilken grad mener du, at nedenstående tiltag vil kunne styrke samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionen og de partipolitiske ungdomsorganisationer?

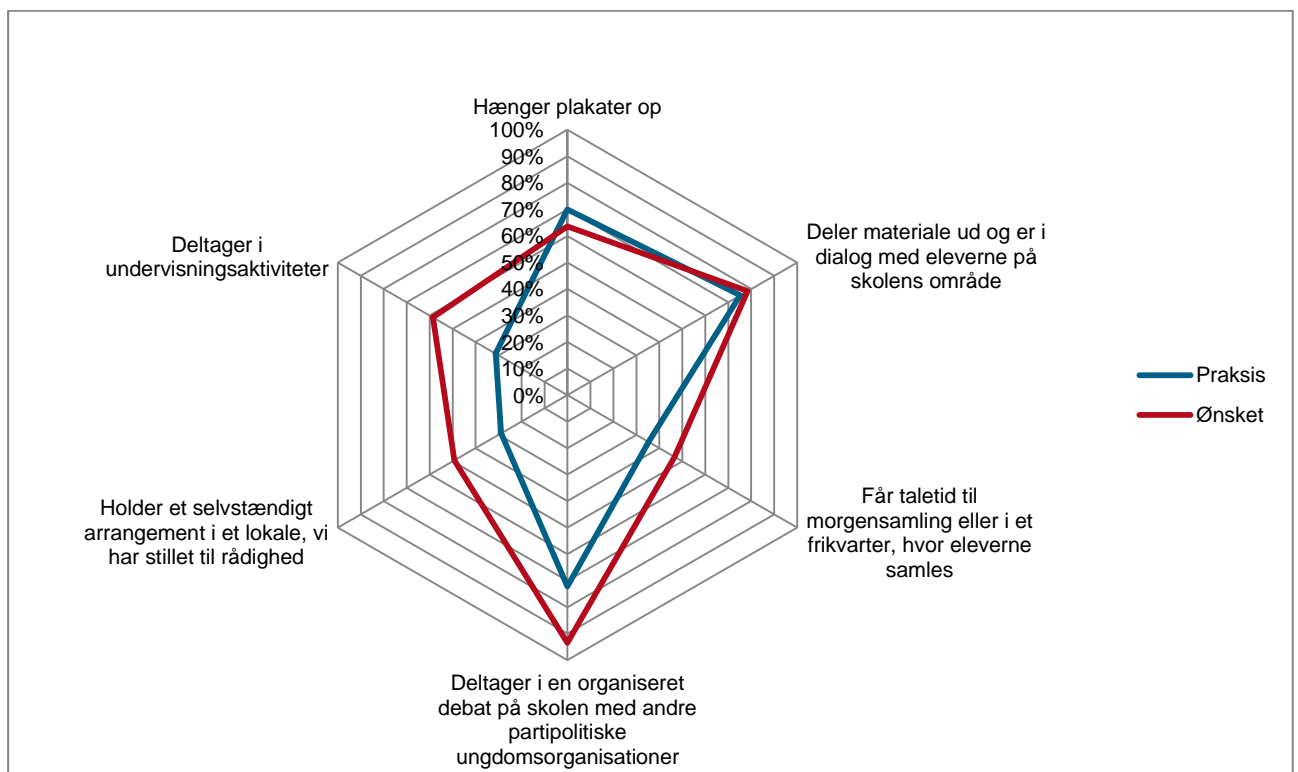
Det primære ønske fra uddannelsesinstitutionslederne er, at de politiske ungdomsorganisationer kommer med et **fælles oplæg** og tilbud om at besøge skolen samlet. Herudover peger besvarelsene i surveyundersøgelsen på, at et **stærkt elevråd**, som kan varetage kontakten mellem uddannelsesinstitutionen og ungdomsorganisationerne, vil styrke samarbejdet. Endelig understreges det i ledernes besvarelser, at der er behov for, at de politiske ungdomsorganisationer i deres kontakt med skolen har **mere fokus på konkrete faglige problemstillinger**, som eleverne skal forholde sig til i dagligdagen. Særligt uddannelsesinstitutioner på EUD-området har et ønske om, at de politiske ungdomsorganisationer kommer med oplæg til, hvordan de kan deltage i undervisningen, samt at ungdomsorganisationerne i deres kontakt med skolen har mere fokus på konkrete faglige problemstillinger, som eleverne skal forholde sig til i dagligdagen (se figur 2.30 & 2.31, Bilag 1: Tabelrapport).

Færrest var enige i forslag om, at uddannelsesinstitutionerne skulle have mere aktive roller i samarbejdet i form af løbende dialog og mere tid afsat i skolernes årsplanlægning for at styrke samarbejdet. Dog viser undersøgelsen, at det er ledere på EUD-området, som i højeste grad angiver, at de mener, at skolen i årsplanlægningen bør afsætte mere tid og rum til de politiske ungdomsorganisationers arbejde på skolen. Heri ligger et udvik-

lingspotentiale som er særligt stort på EUDområdet i og med, at det også er ledere på EUD-området, som tillægger institutionen en passiv rolle i samarbejdet i dag (se figur 2.32, Bilag 1: Tabelrapport).

I nedenstående radardiagram ses sammenhængen mellem praksis i dag og ønsket praksis fra ungdomsuddannelsesinstitutionernes perspektiv.

Figur 2.17: Hvilke typer af aktiviteter laver partipolitiske ungdomsorganisationer på uddannelsesinstitutionen?

I gabet mellem nuværende praksis og ønsket praksis visualiseres udviklingspotentialer i ovenstående figur. Heraf fremgår, at det største udviklingspotentiale er under deltagelse i undervisningsaktiviteter, hvor 59 % af lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne ønsker, at ungdomsorganisationer deltager i undervisningsaktiviteter, mens kun 31 % angiver, at dette er praksis i dag. Ligeledes findes der et udviklingspotentiale i, at de politiske ungdomsorganisationer i højere grad end i dag holder selvstændige arrangementer, får taletid under elevsamlinger og deltager i organiserede debatter, hvoraf sidstnævnte er den mest ønskede aktivitet angivet af 93 % af lederne på uddannelsesinstitutionerne.

Under fokusgrupperne blev deltagerne bedt om at gennemføre en lignende gab-analyse og diskutere udviklingspotentialerne. Her blev der fra organisationernes side ligeledes lagt vægt på udviklingspotentialer i at deltage i organiserede debatter på skolen, at deltage i undervisningen samt at afholde selvstændige arrangementer.

3 Konklusion

Evalueringen af *Kodeks for samfundsengagerende ungdomsorganisationers adgang på ungdomsuddannelsesinstitutioner* viser, at der generelt er stor opbakning til hensigten bag **kodeks**. 73 % af lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne kender kodeks. Af disse vurderer 54 % af lederne, at kodeks i nogen eller mindre grad har forbedret samarbejdet med de politiske ungdomsorganisationer. Det har på 23 % af uddannelsesinstitutionerne ført til ændringer i praksis i form af lokale, skriftlige retningslinjer, og på 37 % af institutionerne betragter lederne kodeks som et velfungerende dialogværktøj i samarbejdet med de politiske ungdomsorganisationer. Vurderingen af anvendelighed og effekt er dog generelt blandet blandt både de politiske ungdomsorganisationer og lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Der er ikke et generelt problem med ungdomsorganisationers **adgang** til ungdomsuddannelsesinstitutionerne. De fleste uddannelsesinstitutioner modtager mindre end én henvendelse om måneden. Det er hyppigst politiske ungdomsorganisationer samt elev- og studenterorganisationer, som retter henvendelse til ungdomsuddannelsesinstitutionerne, og disse afvises relativt sjældent. 51 % af lederne på ungdomsuddannelsesinstitutionerne har aldrig afvist en ungdomsorganisation, og 38 % afviser et par gange om året. Der er variation i, hvor, hvordan og hvor ofte de politiske ungdomsorganisationer kommer på de forskellige uddannelsesinstitutionstyper, og uddannelsesinstitutioner på EUD-området får generelt færre henvendelser end de gymnasiale uddannelsesinstitutionstyper.

De **udfordringer**, som politiske ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner møder i samarbejdet, knytter sig for det første til nogle *værdibaserede udfordringer* i forhold til forskelle i de primære formål med samarbejdet, for det andet til nogle *praktiske og ressourcemæssige udfordringer*. Endelig ses en tredje udfordring, som vi har karakteriseret som *effektudfordringer* i forhold til at efterleve hensigten med kodeks og skabe samfundsengagement blandt unge.

På trods af et relativt velimplementeret kodeks, vurderes det derfor på baggrund af denne analyse, at der med det ambitiøse effektmål om øget samfundsengagement blandt unge eksisterer et væsentligt **potentiale** i at følge op med supplerende tiltag, som kan øge opnåelse af den ønskede effekt.

Både de politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutionerne ser potentialer i øget samarbejde og inddragelse af de politiske ungdomsorganisationer, bl.a. direkte i undervisningen og gennem andre aktiviteter, som relaterer sig mere direkte til faglige og daglige udfordringer, som eleverne står overfor. Dette sker imidlertid kun i begrænset omfang i dag, hvilket bl.a. kan skyldes uklarhed omkring ansvars- og rollefordeling samt begrænsede ressourcer i en travl hverdag for både uddannelsesinstitutioner og ungdomsorganisationer. Dette betyder, at aktiviteterne i dag i høj grad er traditionelle og præget af et reaktivt samarbejdsforhold.

Det er således konklusionen, at der er begrænsede udfordringer med adgang, men at adgang alene ikke nødvendigvis fører til den ønskede effekt. Der eksisterer imidlertid et stort potentiale i øget samarbejde mellem de politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Skal dette potentiale realiseres, kræver det, at der **faciliteres en fælles udviklingsproces** med inddragelse af en bred skare af relevante aktører fra både ungdomsorganisationerne og uddannelsesinstitutionerne med henblik på at udvikle nye samarbejdsformer, fælles værktøjer mm.

Dette uddybes med perspektiverende anbefalinger i det følgende kapitel.

4 anbefalinger til fremadrettet proces

Potentiale for mere effekt

Målet med kodeks er at skabe øget samfundsengagement og demokratiforståelse blandt unge. På baggrund af denne evaluering ses en mulighed for at øge effekten af det eksisterende samarbejde mellem de politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Dette kan gøres ved at facilitere udvikling og konkretisering af nye og supplerende samarbejdsinitiativer, som skal øge effekten af indsatsen.

Potentialet i et øget samarbejde gør sig gældende på alle uddannelsesområder. Der knytter sig imidlertid både nogle særlige problematikker og særlige potentialer til samarbejdet mellem de politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutionerne på EUD-området. Vi identificerer på baggrund af denne analyse særligt store udviklingsmuligheder på EUD-området, som bl.a. kan knyttes til EUD-reformens fokus på at skabe attraktive ungdomsmiljøer på EUD-uddannelsesstederne.

På baggrund af denne evalueringens konklusioner anbefales det, at man – med afsæt i eksisterende samarbejdsaktiviteter og ønsker til samarbejdet fremadrettet – faciliterer en ny og tættere form for **strategisk, innovativt samarbejde** aktørerne imellem. Der er flere mulige måde at gøre dette på.

Vi anbefaler på baggrund af analysens resultater, at man tager afsæt i

1. **samudvikling** i form af et tidsmæssigt afgrænset udviklingsforløb, eventuelt faciliteret centralt af Undervisningsministeriet, med fokus på erfaringsopsamling, udvikling og spredning af nye samarbejdsformer, -fora og -værktøjer samt
2. en generel ny tilgang til samarbejdet i form af **samproduktion** som et kontinuerligt tættere samarbejde om samfundsengagerende undervisningsaktiviteter og uddannelsesmiljøer, herunder lokale tilpasninger til forskellige praktiske kontekster over tid.⁷

Begge tiltag bør forankres hos de centrale aktører, som står bag kodeks, samt eventuelle supplerende relevante aktørgrupper. Valg og konkretisering af tiltag vil afhænge af de involverede parter både strategiske og ressourcemæssige prioriteringer.

Samarbejdsformer

Både lederne, som deltog i surveyundersøgelsen, og ungdomsorganisationerne i fokusgrupperne kom med en række ideer og forslag til, hvordan man fremadrettet kunne styrke samarbejdet.

⁷ I innovationsteorien skelnes mellem samudvikling og samproduktion som hhv. 1) samarbejde i *udviklingen* af nye løsninger (co-creation eller samudvikling/samskabelse) og 2) samarbejde i den løbende *drift* (co-production eller samproduktion) (jf. Gillison et.al. 2009, Bertelsen et.al. 2013, Benington & Moore (red.) 2011, Bason 2010).

At ungdomsorganisationerne kommer med fælles udspil er, jf. evalueringens resultater, en central efterspørgsel blandt ledere af ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Ungdomsorganisationerne vil gerne komme med fælles udspil, men de er generelt interesserede i at samarbejde med uddannelsesinstitutionerne om at udvikle disse tiltag. Dette vil mindske risikoen for, at de bruger sparsomme frivillige ressourcer på at udvikle koncepter, som uddannelsesinstitutionerne ikke er interesserede i. Det blev ligeledes understreget, at inddragelse af en neutral facilitator ville være ønskescenariet for ungdomsorganisationerne.

73 % af lederne mener, at det i en eller anden grad vil kunne styrke samarbejdet, at der udvikles konkrete værktøjer, som kan bruges til at facilitere samarbejdet. Af disse er 18 % i høj grad enige, mens hhv. 26 % i nogen grad og 29 % i mindre grad er enige (jf. figur 2.16). Der er således blandt både lederne og ungdomsorganisationerne stor interesse i at arbejde med at udvikle tiltag, som ville kunne øge relevans og udvikle indhold og format af deres engagement på ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

I tabellen nedenfor har vi lavet en oversigt over eksisterende og ønskede samarbejdsaktiviteter. Som det fremgår, er der i høj grad sammenfald mellem ideer og ønsker fra uddannelsesinstitutionerne og de politiske ungdomsorganisationer. I tabellens første kolonne for "Klassiske, traditionelle samarbejdsformer" er der ingen forskel på, hvad de to parter har nævnt, og her skelnes derfor ikke:

Tabel 4.1: Samarbejdsformer

	Klassiske, traditionelle samarbejdsformer	Koordinerede samarbejdsformer (Best Practice)	Ønskede samarbejdsformer (fremadrettet)
Ungdomsuddannelsesinstitutioner	<ul style="list-style-type: none"> Flyeruddeling uden for skolen Flyeruddeling på skolen Plakatophængning Bord/stand i kantinen Paneldebat ifm. valgkamp 	<ul style="list-style-type: none"> Politisk cafe efter skoletid organiseret af eleverne Messer Fælles udspil fra flere ungdomsorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Repræsentanter fra politiske ungdomsorganisationer trænes i performance i forhold til målgruppen, herunder også aktivering af (u)interesserede elever Den faglige forening for Samfundsfag bør tages med på råd om, hvordan ungdomsorganisationerne bedst kan inddrages i undervisningen Koordineret samarbejde Professionel håndtering af kontakten fra organisationens side
Politiske ungdomsorganisationer		<ul style="list-style-type: none"> Direkte samarbejde med samfundsfagslærere Messer og totalkampagner Lyttemøder⁸ Fælles tilbud til skolerne Oplæg i undervisningen om ideologi Oplæg i undervisningen om at være politisk aktiv Paneldebat ifm. temadage på uddannelsesinstitutionen 	<ul style="list-style-type: none"> Inspiration fra folkeskolevalg til januar 2015, fx fælles webportal og fælles flyer Udvikle produkter/tilbud sammen med lærere og elever Neutral facilitator af samarbejde Lokale fælles fora for samarbejde og løbende dialog

⁸ Lyttemøder er et koncept, som SFU laver, hvor de sammen med en politiker kommer ud i en klasse og snakker med eleverne om nogle problemstillinger, der berører eleverne i deres hverdag, og som de har diskuteret sig frem til i klassen inden mødet.

De klassiske, traditionelle samarbejdsformer baserer sig på nogle traditionelle aktivitetstyper, som er præget af begrænset koordinering både ungdomsorganisationerne imellem og mellem ungdomsorganisationer og uddannelsesinstitutioner. Disse er de mest anvendte, da det kræver færrest ressourcer at koordinere. Endvidere er det denne type samarbejdsaktiviteter, der er tradition for – særligt på de gymnasiale uddannelsessteder.

De koordinerede samarbejdsformer (best practice) er eksempler på aktiviteter, som parterne fremhæver som særligt givtige, og som de gerne vil lave mere af, jf. afsnit 2.3.2. Potentialer.

Ønskede samarbejdsformer (fremadrettet) er ideer til forbedring af samarbejdet, som blev fremhævet under både fokusgrupper og surveyundersøgelse som særligt vigtige fokuspunkter og mulige indsatsområder i arbejdet fremadrettet.

Ovenstående tabels best practice eksempler og fremadrettede ønsker er primært baseret på den praksis, som foregår på de gymnasiale uddannelsessteder i dag. Fx er det ikke en gangbar vej at forsøge at skabe samarbejde med samfundsfaglærere på størstedelen af EUD-området, som ikke har samfundsfag inkluderet i uddannelserne. På EUD-området vil der være behov for en særlig indsats i og med, at man – hvis man ønsker det – skal udvikle et samarbejde, som der ikke er tradition for, og som derfor ikke i dag er ret udbredt. Der er således potentiale i øget samarbejde på alle ungdomsuddannelsesområder, men særligt på EUD-området er der potentiale for at bidrage til udviklingen af flere aktive ungdomsmiljøer på erhvervsskolerne, som er et af de centrale initiativer i den nye EUD-reform⁹. Her vil der være en helt central opgave i at skabe fora, som muliggør politisk aktivitet, formidle dette til de politiske ungdomsorganisationer og hjælpe dem med at møde eleverne, hvor de er rent fysisk. Ligeledes skal de politiske ungdomsorganisationer eventuelt have assistance med den kulturelle oversættelse, herunder at forstå og tilgå problemstillinger, som er relevante for elever på EUD-uddannelser.

Nyt strategisk, innovativt samarbejde

Der er således generelt et stort potentiale i øget samarbejde. Dette bør imidlertid være gennem et **strategisk, innovativt samarbejde**.

Det *strategiske* består i, at både politiske og ressourcemæssige afvejninger indtænkes i processen, således at aktører i og omkring processen kan se det som en investering. Det skal således opleves som formålstjenstligt og værdiskabende for parterne, som er nødt til at prioritere deres samlede ressourcer i en afvejning af mål og midler.

Begrænsede ressourcer for begge parter skal derfor medtænkes i forbindelse med iværksættelse af eventuelle udviklingsinitiativer. Dog kan en samudviklingsproces og et styrket samarbejde fremadrettet med henblik på løbende udvikling og lokal tilpasning af samarbejdsaktiviteterne sikre en højere grad af relevans for både *elevernes* daglige og faglige udfordringer samt for *ledere* og *underviseres* overordnede formål med undervisningen og øvrige aktiviteter på ungdomsuddannelsesinstitutionen.

⁹ Regeringen, *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*, februar 2014; 2, 6

Dette kan betyde, at man samlet vil få større effekt – skabe mere samfundsengagement – af indsatsen (bl.a. de ressourcer, som ungdomsuddannelsesinstitutionerne og de politiske ungdomsorganisationer bruger på indsatsen i dag).

Et *innovativt* samarbejde kan bestå af både samudvikling og samproduktion. *Samudvikling* vil i dette tilfælde være en tilgang til innovation i form af udvikling af eksisterende og nye former for samarbejde mellem politiske ungdomsorganisationer og ungdomsuddannelsesinstitutioner. Dette kunne eksempelvis gøres gennem en række workshops, hvor man inddrager relevante aktører, således at initiativer udvikles med viden og indsigt fra forskellige aktørgrupper, herunder ledere, lærere, elever og frivillige i de politiske ungdomsorganisationer. Ligeledes kan man som yderligere kilde til inspiration overveje at inddrage elevforeninger, faglige foreninger eller andre af ungdomsorganisationerne, som eventuelt har andre erfaringer, tilgange og metoder til samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutioner.

At inddrage de direkte brugere i en udviklingsproces vil bidrage til at sikre, at problemstillingen belyses fra så mange relevante perspektiver som muligt og bidrager med vigtig viden om den praksis og kontekst, som de udviklede løsninger skal anvendes i. Hermed sikres praksisrelevans samt realisérbarhed og forankring af de udviklede initiativer, som kan øge implementering og effektskabelse.

Hertil kommer, at man i en sådan proces kan arbejde med udvikling af prototyper, pilot-test og afprøvning i praksis med efterfølgende tilpasning af udviklede løsninger. Dette kunne fx gøres ved at udvikle en prototype på et muligt undervisningsforløb med inddragelse af de politiske ungdomsorganisationer og efterfølgende teste og justere konceptet sammen med lokale politiske afdelinger og en eller flere klasser og undervisere.

Den anden del af et nyt strategisk, innovativt samarbejde kan bestå i et generelt tættere samarbejde gennem *samproduktion* af konkrete arrangementer både som del af aktive ungdomsmiljøer og som del af undervisningen på ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Herunder kan der arbejdes med tilpasninger til lokal praksis over tid samt eventuel etablering af lokale samarbejdsfora for at sikre en fortsat dialog.

Det første skridt

Eventuelle udviklingstiltag, konkretisering af forløb og aktiviteter samt mulige roller for parterne kan nuanceres og præciseres i en indledende udviklingsproces mellem parterne bag kodeks samt eventuelt repræsentanter fra lederforeningerne fra de øvrige ungdomsuddannelser.

I en mulig efterfølgende samudviklingsproces mellem uddannelsesinstitutioner og ungdomsorganisationer kan Undervisningsministeriet spille en aktiv rolle som initiativtager og facilitator i samarbejdet med en referencegruppe bestående af DUF og lederforeningerne. Undervisningsministeriet kan her bidrage som rammesættende instans, DUF kan samle og sprede viden blandt de politiske ungdomsorganisationer, og Lederforeningerne kan bidrage til indsatsens institutionelle, ledelsesmæssige forankring.

En bredt forankret udviklingsproces vil hermed øge mulighederne for, at erfaringer samles og videreformidles på tværs af institutioner og organisationer, således at viden spredes, og flest mulige får udbytte af udviklingsarbejdet.